

életi

HIRADÓ

VI. ÉVFOLYAM, 41. SZÁM.

ÁRA: 1,50 Ft.

1962. OKTÓBER 12.

A MEGVALÓSULÓ TERVEK NYOMÁBAN...

Miért?

Soha nem íródtak volna meg e sorok, ha a Vajda-házaspár nem vét a törvények ellen. S íft nyomban felvetődik az első miért. Miért tértek le a becsület útjáról? Vajda József menteni igyekezett magát. Az ártatlanság megnevezése próbakérdés volt. Miért mire jó ez? Sokkal jobban tenné, ha őszinte volna magához, s természetesen másokhoz is.

Vajda mentiséget keres, amikor ő maga tudja a legjobban, hogy munkahelyen, a Karcagi Tejipari Vállalatnál — aminek a vezetője volt — súlyos mulasztásai voltak. A tanúvallomások és az alapos vizsgálatok alapján fehérről-feketéről behibonyították, hogy Vajda József visszaélve a beosztásával, a társadalom sérelmére büncselekményt követett el.

Ez az igazság, amit semmiféle módon nem lehet megváltoztatni.

Sokféle, néha görbe vonalakkal írónak az élet-regények. Ilyesforma Vajda Józsefnek a letele. Ő a karcagi tejbolt vezetője volt. Itt követte el a büncselekményét, mely bizonyos tekintetben kapcsolódik férje törvényellenes tettéhez.

S újra csak felvetődik: miért tették, mi szükségük volt erre? Jó állásuk volt, szép otthonuk, jóra való gyermekeik: egy nő fiuk és egy egyetemista lányuk. Azóta is, hogy a börtönben vannak, a gyerekekkel fenntartják a kapcsolatot. Vajdáné a fián és a lányán kívül senki mással. Nem így Vajda, aki a feleségétől egy jóval fiatalabb női ismerősével is levelezik és beszél...

Kerestük erre is a magyarázatot, hiszen huszonhét évi házasság után mire jó az ilyesmi? Eddig megértették egymást és most egyszeriben nem. Miért? Mi az oka ennek? Hiszen Vajdáné napsugaras vidám gyermekkorú varázslott a gyermekeinek, és az urán kívül soha senki mást nem szeretett. És most — miért nem várhatna tőle egy kis pártfogást, szeretetet?

Vajda erre azt mondja, hogy már régebbi idő óta sehogyan sem él a feleségével. Csak a gyerekek kedvéért maradtak együtt, hogy azok ne tudjanak kettőjük megromlott viszonyáról. Vajdáné pedig határozottan állítja: a lányok is, meg a fiuk is látta, tapasztalta a szülők meglazult kapcsolatát. És ez a valóság, hiszen, ha a házasság valahol törést szenved, nem működik el az nyomtalanul. Az apa kimaradozásai és az anyai könnyek sebet ejtenek a gyermekek lelki világában is.

A Vajda-gyermekeknek is bizonyára nagyon fáj, hogy szüleik öregségükre börtönbe kerültek, hogy a meg nem értés kerítette hatalmába őket. Miért következhetett be ez? Miért?

Sok-sok miért... Az élet teszi fel a kérdéseket és bizonyosan felelet is van rájuk. Mindegyik „miért”-et közös nevezőre hozhatjuk azzal, ha arra gondolunk: nem volna szabad ezt a közel három évtizedes házasságot ennyire semmibe venni. Mindenkori becsületesen meggondolnunk kell élni!

(—enc.)

Hét esztendő után

A hosszú idő elteltekor gyakran hangoztatják, hogy számukra sokkal nehezebb lesz a visszatérés a szabad életbe, mint azoknak, akik rövidebb időt töltöttek a börtönben. Mindezt arra alapozzák, hogy a hosszú távollétük alatt kint rendkívül sok változás ment végbe és bizonyos jökök ők elmaradtak ettől a fejlődéstől. Ilyenformán bármennyire is várják a szabadulás percét, remegő izgalommal lépik át a börtön kapuját. Nem tudják, mi vár rájuk, hogyan fogadják majd őket. Az ilyen elítéltek számára szól az alábbi történet.

— 1953-ban tíz évi börtönbüntetésre ítélt a bíróság — mondja Bartha Gézáé. — Egy évtized iszonyatosan hosszú idő, különösen börtönben. Amikor kihirdették az ítéletet, őszintén megmondom, elment a kedvem az élettől is. Nem tudtam elképzelni, hogyan fogom kibírni. A jövőre? Nem is mertem gondolni. Végtelen elkeseredés, teljes reménytelenség lett úrrá rajtam. Az idő múlásával azonban lassanként visszatért az életkedvem, az önbizalmam. Titkon bár, de gondolataim a jövőben kalandoztak. Élni akartam újból. Szabad emberként. Az élnivágyás hihetetlen erőt adott a börtönben. Mindennapos munkám során mindig az lebegett a szemem előtt: leszek én még szabad ember, leszek én még boldog. És kell, hogy legyen erőm ezt megvalósítani is. Kell és kell — biztattam magamat.

— Így készültem a szabad életre — emlékezik vissza Bartha Gézáé. — Nagyon hosszú idő volt az a hét esztendő, de eltelte és most itt vagyok. Szabad emberként, nyugodtan élek. A börtönről után ma már másként látom az élet értékét, szépségét.

Szabadsága mindent kárpótolt

Bartha Gézáé két esztendővel ezelőtt szabadult kedvezménytel Kalocsáról. A börtönből kilépve jóformán egy szál ruháján kívül nem volt egyebe, mert a börtönbüntetés kiszabásával együtt teljes vagyonelkobozást is kimondta a bíróság ítélete. Újra kellett kezdeni az otthon alapítását, a ruházkodást, egyszerűen: mindent.

— Az első lépés volt a legizgatottabb — mondja —, a munkábaállás. Szorongva léptem a személyzetis elé. Félttem. Nem tudtam, mit fog mondani, ha megtudja, hogy hét esztendőt töltöttem börtönben. Mindent elmondtam őszintén,

úgy, ahogyan történt. Alkalmazták.

Először mint segédmunkás dolgozott az egyik színházban. Szorgalmasan, becsületesen végezte a feladatát. Szerényen élt kis albérti szobájában. Fizetése nem volt ugyan sok, de azért minden hónapban tudott valamit vásárolni. Munkatársai hamar megszerették a szerény magatartású, munkáját jól végző asszonyt. Mindenben segítségére voltak, hogy talpra álljon.

— Nehéz hónapok voltak ezek — mondja —, rengeteget dolgoztam, gyakran éjszakáig, nem könnyű, sokat kell küzdeni, dolgozni érte, de megéri, mert a szabad, nyugodt életnél nincs szebb a világon. — Zimm —

Hová jutottam?

Nem hibáztathatok senkit sem elrontott életemért. Lelkiismeretem diktálja, hogy megírjam: magam vagyok az oka annak, hogy immár másodízben a börtön falai közé kerültem. Üzemi dolgozó voltam, öntő és formázó. Jól kerestem, de nem becsültem meg. Kicsapongó életet folytattam. A kártyával, a barátokkal és barátokkal szövetkezve munkahelyemről mind sűrűbben mulasztottam. Végül is elbocsátottak.

Mi lett velem? Hol kötöttem ki? A börtönben! Hat hónapi börtönbüntetéssel sújtott a bíróság. Ez volt az első. Ekkor még negyedkedvezményt is kaptam. Nem tanultam ebből. Nem becsültem meg ezt a kedvezményt. Nem vettem komolyan a nevelőim jóraiméseit. Már a negyed kedvezmény ideje alatt ismét olyan dolgokat követtem el, mellyel megsértettem a fennálló törvényeket, visszaéltem az előlegezett bizalommal. Mi lett a vége? Újra börtönbe kerültem, s most már egy év és hat hónapra.

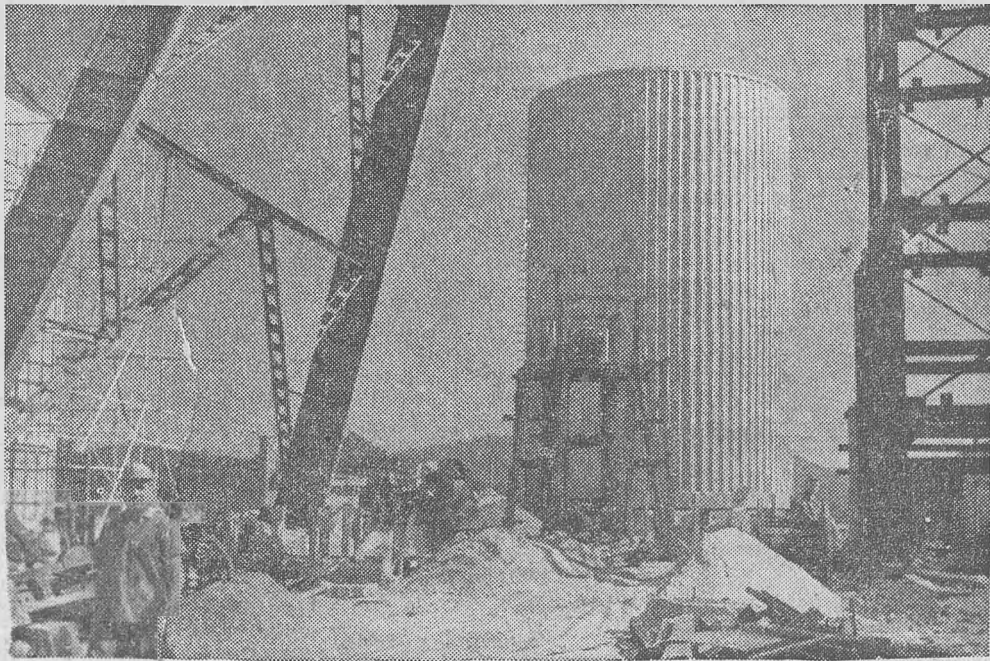
Nem várok ma már semmi kedvezményt, hiszen nem becsültem meg, melyet először kaptam. De tudom, hogy lehet még belőlem is becsületes ember, ha betartom mind azokat a jóra intő szavakat, melyeket a nevelőimtől kapok.

Nem akarok túlozni, de fogadásomat tett is követi, hogy elég volt számomra a börtön. Bizonyosságot tettem már eddig, munkámat a legjobb tudásommal végzem. Magatartásom is javítottam. Március óta nem volt fegyelmem, sőt mi több, jutalom csomagot, beszélő hosszabbítást és dícséretet is kaptam.

Az készített e sorok megírására, hogy tanuljon sok elítelt társam az én példából. A börtönben kapott nevelést tartásuk be kint a szabad életben is. Úgy rendezzük életünket, hogy soha többé ne kerüljünk vissza.

Farkas Ferenc elítélt,
Nyíregyháza

ÚJ BÁNYAÜZEM ÉPÜL KOMLÓN

A komlói hegyvidéken új bányászati üzem építenek. A jövő év végére elkészül a Komlói Szénbányászati Tröszt zabáki aknaüzeme. A hatalmas telep a legkorszerűbb lesz a hazai bányászati közül. Képünkön: az új üzem modern vonalú hűtőtornya látható.

tem, ahová akartam, azt csináltam, amit akartam, amihez kedvem volt. Nem úgy, mint a börtönben... Sokat szoktam sétálni, Budapest igen gyönyörű, még most is alig tudok betelni ezernyi szépségével.

Barthánét szorgalmas munkájáért ez év májusában az egyik közlekedési vállalathoz gyors- és gépirónőnek helyezték. Azóta itt dolgozik. Fizetése 1500 forint.

Magabiztosan halad előre

Két esztendő telt el Bartháné szabadulása óta. Nem nagy idő ugyan, de elmondhatjuk róla, hogy talpra állt, és szilárdan, magabiztosan halad előre.

Búcsúzáskor mondotta: — Azt üzenem a börtönökben levő hosszú idő elítélteknek: ne keseredjenek el, mert van lehetőség a visszatérésre. Igaz, nem könnyű, sokat kell küzdeni, dolgozni érte, de megéri, mert a szabad, nyugodt életnél nincs szebb a világon. — Zimm —

HASZNÁLJUK KI a börtönben töltött időt!

Hogyan is jöttem rá arra, hogy ha már börtönben kell lennem, valami haszon is lehetne belőle? Annak alapján, hogy ismereteim szélesedtek, tudásom bővült. Megtanultam helyesen gondolkodni. Mi bűnözők is gondolkodtunk már bűneink elkövetése előtt is, mégpedig világosan, csak igen rosszul.

Esziünk van, bátorságunk pedig kell, hogy legyen annak bevallásához, hogy eddig az eszünket rosszul használtuk fel.

Az eszességünk mellett is buták voltunk. Részben azért, mert nem használtuk ki a meglevő lehetőségeket, iskolai tanulmányaink folytatására, részben azért, mert rosszul választottuk meg a társaságunkat. Engedtünk a könnyelmű élet esabításainak.

Börtön vagy becsületes élet

A butasággal vele jár a könnyelműség, ezzel pedig a bűnözés. A bűnözés következménye pedig egy-két könnyelmű hét, vagy hónap is, utána a hosszú börtönről szenvedése.

Egyszer minden bűnözőnek el kell jutni oda, hogy mérlegelje a fentieket. Választania kell a becsületes élet, vagy a további bűnözés és annak következménye, a börtön között. Hogy melyik a jobb, azt nem is kell mondani, hiszen az érzéseink, egész lényünk a szabad élet után vágyik.

Szabad emberek akarunk lenni, dolgozni, színt, hangot, mozgást élvezni. Ennek alapját kell a börtönben is építenünk.

Van-e mód arra, hogy tudást szerezzünk, vagy a meglevőt gyarapítsuk a börtönben? Van bőven. Elsősorban az iskola, továbbá a könyvek, ismeretterjesztő előadások és egymás közötti beszélgetések.

Tudás nélkül nem lehet dolgozni

Az iskola megadja az alapvető általános tudást. Az ismeretterjesztő előadások megvilágítanak egy-egy fontos kérdést. A beszélgetések pedig tanulságok, tapasztalatok szerzését teszik lehetővé.

Nem lehet dolgozni tudás nélkül. Az esztendővel mellett jól kell tudni számolni, az állatgondozónak bizonyos fokú biológiai tudásra van szüksége, a mezőgazdaság sem elégzik

meg azzal, hogy valaki tudja, mikor kell vetni és aratni... Sorolhatnám végig az összes foglalkozási ágakat, mindnél ugyanez a helyzet.

Amikor az ember már a világűrben jár, a mi gondolataink sem állhatnak meg a lakásunk ajtajánál.

Mi egyelőre csak a börtönön belüli tanulást használhatjuk ki, de itt is annyi a lehetőség, hogy talán ki sem tudjuk mind aknázni. Van, aki többet, van aki kevesebbet bír. Olyan is van, aki többre is képes lehetne, ha összeszedné magát. Szerencsére nem általánosítanak bennünket. Elismerik és megbecsülik itt is azt, aki ember, és még abból is iparkodnak embert faragni, aki erre egyelőre nem méltó.

A büntetésvégrehajtás nem ismer elveszett embert. Nekünk is arra kell törekednünk, hogy minél kevesebb legyen az olyan elítélt, aki — hogy úgy mondjam — nem akar ember lenni.

Ezeket az elítélteket is tanítani kell, remélve, hogy tudásuk gyarapodása következtében változnak majd meg lényegesen.

Amit bűn lenne semmibe venni...

Tanulni kell tehát. Élni az adott lehetőségekkel, elsősorban az iskolával. Nem szabad félvállról venni az iskolát, amit a társadalom áldozatok árán biztosít nekünk, akik a társadalom ellen vétettünk. Különösen nekünk kell komolyan venni ezt az áldozatot, akik legtöbbször a múlt társadalom hibájából maradtunk iskolázatlan, analfabéta emberek. Ha szembe állítjuk egymással a múlt rendszert — amely tudatosan célszerűen terjesztette a butaságot, mert így látta vezethetőnek az embereket — és mai társadalmunkat, amely még minket elítélteket is, áldozatok árán tanítani, nevelni igyekszik, akkor

rá kell jönnünk: ezt csak megköszönni lehet, és bűn lenne semmibe venni. Köszönetünket pedig úgy tudjuk legjobban kifejezni, ha élünk a lehetőségekkel és szorgalmasan tanulunk.

Tanuljunk tehát, mert a tudás emel ki bennünket a bűnös életből, a tudás biztosítja számunkra az emberi életet, azt a megbecsülést, melyre mindannyian várunk.

Balogh B. László elítélt
Sopronkőhida.

Nyugodtan dolgozhatnak az asszonyok a földeken — gyermekeikre vigyáznak a bölcsődében. A makói József Attila Termelőszövetkezetben szakképzett gondozónők ügyelnek a picinyekre, amíg az anyukák a munkájukat végzik a határban.

VANNAK PÉLDÁK

A siker alapja - rend és fegyelem

Nagy pajta előtt, a kellemes őszei napsugárban vöröshagymát válogatnak az elítélt asszonyok. Hat hagymaosztályozó készülék sorakozik egymás mögött, mindegyik mellett hat-hat elítélt nő végzi a munkáját. Az összes együtt egy nagy brigádot alkot. S minden csoport külön-külön is egy kis brigád, egymástól függetlenül, egymással versenyezve dolgoznak.

A kifejezés, hogy versenyezze, talán nem is pontos. Mert az egyik így, a másik úgy. S van olyan is, aki egyáltalán nem törekszik követni az elsőket. Nagyon megoszlik a hat kis közösség munkaszorgalma, a munka iránti lelkesedése — megoszlik a bűn megbánása is. Nem furcsa, hogy éppen a munkában hanyagabbak tartják magukat a legkevésbé bűnösöknek? Ezek rá se gondolnak, hogy a kezszeredetten, unottan végzett munka is bűn! Bűn, mert nem terem eredményt, annál több selejtet, s ez külön bosszúságot ad a MEO-nak és pluszmunkát a hanyag brigádnak,

A hagymaosztályozók munkáját a teljesítmények alapján a munkavezető így értékeli:

— Elvonalban jár a kettes, a négyes, az ötös osztályozó csoport, mögöttük kullog az egyes, a harmas, és a hatos. A jobbakk között is, a négyesre lehet azt mondani, hogy a legjobb.

Peuker Ferencné elítélt a négyes csoport vezetője. Tőle tudjuk meg, hogy jó hírük nem is újkeletű.

Két héttel ezelőtt dicséretet kaptam. Parancsban olvasták fel. Kaptam már kedvezményes levelet is, de a dicséret talán még jobban esett. Nagyon örültem, hogy jó véleménynek vannak rólam és ez a többiek előtt is kihirdették.

Dolgozni csak rendesen érdemes

— Régi, jól összeszokott csoportja lehet...

— Nem mondhatnám. Itt van egy kislány, még a nevét sem tudom. Marika... Két napja jött a brigádroz. Bent dolgozott a tollban. Szeret itt lenni, s ez meglátszik a munkáján is. Nem sértődik meg, ha visszakapja a rekeszt, hogy jobban válogassa ki a hagymát... Nincs itt állandó brigád. Mindig jönnek, mennek, változnak az emberek. Aki egy jó közösségbe kerül, az szerencsés, még ha nem szeret dolgozni is, itt igyekeznie kell, a többiek előre viszik. Jól hatnak rá. Belátja később, hogy dolgozni csak rendesen érdemes. A négyes brigádból Czéman Árpádné és Onodi Valtérné elítéltek hamarosan kedvezményesen szabadulnak. Itt van Zsibrákné, idős asszony léteire úgy igyekeznek, hogy bárki példát vehetne róla.

Később beszélgettünk a három említett asszonnyal. Czéman Árpádné a kereskedelem-ben dolgozott. Árdagításért ítélték el. Most kedvezményben részesült, alig várja a szabadulást.

— Jaj, nagyon nehéz a büntetés. Van egy tizenennyolc éves fiam, meg özvegy édesanyám. Sokat agódtam miattuk. Nagyon vágyódom hozzájuk. Vannak itt, akik azt mondják: mi az a kilenc hónap, még azért is úgy oda vagyok? Komolytalan emberek mondanak ilyet. Mert nekem még egy nap is hosszú. Szorgalmasan dolgozom, hogy könnyebben teljék az idő.

— A fia majd már segít...

— Igen. De most még töltödni kell vele. A nagymamája panaszkodik, hogy sokszor megbántja szavakkal.

Hat éves kislányhoz vágyik Onodi Valtérné elítélt, akit lopásért ítélt el a bíróság. Sajnálkozva vélekedik azokról az elítélt társakról, akik szorgalmas munkáját látva, ilyen kijelentéseket tesznek: „Mire törekszel? Az ember nem itt akar pénzt keresni, hanem a szabad életben.”

Büntetésből vannak itt!

Az így beszélő elítéltek tévednek, ha azt gondolják, hogy pénzt keresni kerültek a munkahelyre. A munkahelyre a bűnükért járó büntetés letöltéséért kerültek. Büntetésből vannak itt, s örülhetnének, hogy lehetőséget kaptak munkájukkal bizonyítani, hogy jóvá szeretnék tenni a bűnüket.

A dolgozni sose szerető elítéltek gyakran mondják társaiknak: „Miért dolgozni, a

A brigád többi tagjáról is csak jót hallottunk. Közülük többen hamarosan kedvezményesen fognak megszabadulni. Megkérdeztük Peukerné elítéltet:

— Mi a magyarázta annak, hogy a négyes brigád különb a többinél?

— Az lehet, hogy megértjük egymást. Dolgozunk, s nem veszekedünk. Nem azon jár az eszünk, hogyan kellene ellazsálni az időt. Azoknak, akik nem szeretnek dolgozni, az se tetszik, ha mi igyekszünk. Gúnyolódnak: „Na, vezető brigád, hajtsátok jobban, hogy nekiük is dolgozni kelljen.” Pedig mi nem azért hajtuk, hogy nekik is dolgozni kelljen. hanem mert nekünk így esik jól. Ha már dolgozunk, dolgozzunk rendesen.

keresetet úgyis levonják rabtartásra.” A józan elítélt erre azt mondja: „Amit itt levonnak, amit itt törleszték, azzal se tartozom. Azt nem küldik majd utánam letiltásra.” Ehhez csak annyit; munkahe-lyen bármilyen feladatot végez az elítélt, a napi keresete minden esetben túlnó a napi „rabtartási költségen”.

— Még két forint is pénz, s jólesik az embernek, hogy nem haszontalanul tölti az idejét — mondja az ötvenöt éves Zsibrákné Istvánné elítélt, akit félévi szabadságvesztésre ítélt a bíróság.

Zsibrákné életében először került a börtönbe. Félelmetes elképzelései voltak a szabadságvesztettek sorsáról, életéről. Minden fizikai szenvedésnél kínzóbbnak érezte a szegénységet.

Bezárt egy öreg pesti vendéglő, a „Fehér Ökör”, mely hírhedt vendéglátóhely volt, tömegverekedések és gyanútlan vendégek megkopsztásának színhelye. Nyitástól zárásáig lebzseltek itt a Fehér Ökörben paraziták és zsebtolvajok, az ital rabjai, nótórius verekedők és elzúllott nők.

Persze a Fehér Ökör sem az az elképzeléssel nyílt meg annak idején, hogy bűntanya legyen. A századvégi fogadó patinája fokról fokra kopott meg. Amint szaporodtak a pályaudvar környéki bűnözők, csavargók, úgy vált ezek tanjárává.

Napjainkban is nehéz munkát adott a rendőrségnek, hogy megfékezzék a Fehér Ökörben garázdálkodókat. A nagyközönség napról napra követelte a rossz hírű vendéglő bezárását. Ennek a követelésnek tettek most eleget a Fehér Ökör vendéglő bezárásával.

★

Vasárnap este, nyolc óra. Már áll a halotti tor, ma éjjel leházák a „Fehér Ökör” redőnyeit, s hétfőn már csákányok szaggatják fel a padlózatot, vége a dalnak, bezár a hírhedt csehó, a hajdani Ilkovichs erős testvérvára, amely a mai napig állta az ostomot. Ma éjjel befellezik a lebujnak. A törzsközség árad a szelid őszi estéből, a személyzet közömbösen hordja a fröccsöket, rumokat, pörköltet, a bús ivóknak háttérben a fekete éjszaka, mint a gyászdrapéria...

Fiú a fálnál

Már a kapuban az első vérbeli törzsvendég, az első búcsúzó. Tizenhét-tizenennyolc éves fiú, sárga-fekete csíkos pulóverben, a földön a vászontáskája. A fiút a fal tartja lábban, kerek arcán alkoholban oldott báva mosoly. Mellette a földön, a fálnál pedánsan sor-

— Mondtam a tanácselnöknek, amikor elindultam a börtönbe — emlékszik könnyezve —, hogy én nem jövök ide a faluba vissza. A tanácselnök vigasztalt: miért ne jönne Mariska néni? Magára itt szükség van...

— Ha a tanácselnök mondta, akkor vissza kell mennie...

— A tsz-elnök is azt mondta, visszavárnak. Ötvenkettő óta vagyok a tsz-ben. Tavasszal most is rendbetettem a háztájt, a közöst is, kiegyeltem, megkapáltam a cukorrépát is, amit a részünkre mértek... Kértem volna halasztást nyárra, de a fiam, aki a gépalomáson dolgozik, azt mondta: jobb, ha nyárra megyen be édesanyám, nem fog megfázni. Mert fázós vagyok...

Egyszer ők is jobb belátásra ébrednek

— Lassan le is telik a büntetése.

— Letelik már. Harmad kedvezményt kaptam, két hónapot hagytok itt a hatból! Nagy örömmel irtam haza a napokban, hogy harmaddal hazamehetek... Örülök, hogy az őszi betakarításban még részt vehetek... — Aztán visszatér a jelenhez: — Jaj, nem értem, sokan mennyire embertelenek, elvetemültek itt. Most délbén is fáj a fejem, a csapnál megvizettem a zsebkendőmet, s a víz valahogy rácséppent egyik elítélt nő lábára. Hogy mit csinált az velem! Hogy szidott, hogy mocskolt... Ezekkel beszélni se lehet. Nem hallgatnak az emberre, ha kéri őket a jóra.

A legtöbb esetben az ilyen emberek helyett is vinni kell a terheket, vinni abban a reményben, hogy egyszer majd jobb belátásra ébrednek, elszégyellik, megvetik a múltjukat s a jó példának lelkesedve, igyekeznek emberhez méltó viselkedést tanusítani.

Ennek az idős asszonynak elég lehetne a maga terhe. Korára való tekintettel is támaszra szorulna. Nagy szegény fiatalabb szertelenekre, hogy Zsibrákné munkában és emberi magatartásban különb náluk.

Á példája, a szabadságvesztés alatt tanúsított magatartása követendő tanulság lehet minden elítéltnak. —r. sz.—

A „Fehér Ökör” utolsó éjszakája

barakott öt söröskrigli. Előőki magát a faltól, bevánszorog a söntésbe és hozza a hatodikát, lötyögtetve a langyos italt és féljúlattan neki a falnak...

A kasszánál hosszú sor — remek tanulmányfejek egy neorealista filmhez — a pénz-tárosnó szédületes tempóban zongorázik a National-gép billentyűin, művészi technikával repkednek a blokkok, penge-nek a forintok: egy nagyfröccs, két sör, hat féldeci rum...

És jön a Halállovas...

A Halállovas

A Halállovas kicsiny, különös ember, mint egy betegesen elhízott gyermek, akinek a törzsén elhasznált, vén arc finyog. A Halállovas valaha zsoke volt, a testben még ki lehetne tán orvosilag tapintani a könnyű csontvázat, de az egészet valami alkoholos püffedség nyeli el. A Halállovas valaha sokat keresett, "sokat nyert és sokat nyelt, egy ipar-báró lovait hajkurászta, s minden győzelem után kijárt a láda pezsgő. Elzúllott, most sirás és alkalmi halottkisérő, innen ragadt rá „Fehér Ökör”-beli kegyetlen gúnyneve: a Halállovas...

A Halállovas, hajdan a zöld gyep ünnepelt császára, itt most az udvari bohóc, akinek gáncsot vetnek, kalapját a szennyes padlóra ütik, s ő mindezt tűri, mert a tréfacsí-

KI MIÉRT TANUL?

Ki miért akar tanulni? Ki miért nem jelentkezett az általános iskolába? Erről beszélgettünk a tanév megkezdése előtt Sopronkőhidán az elítéltekkel.

Halljuk, mit mondanak a megkérdeszettek.

GAJDA ANTAL ELÍTÉLT:

— Az élet állandóan fejlődik. Nekünk is lépést kell tartani.

Ha nem képezzük magunkat, lemaradunk, és nehezebb lesz a visszatérés a szabad életbe.

De annál könnyebben térünk rá a veszélyes útra, amely a börtönbe vezet.

— En azért tanulok, képezem magam, mert elegendem van már a börtönből. Szakmat is tanultam, és úgy gondolom, ha meglesz a nyolc általános iskolai végzettségem, könnyebben tudok elhelyezkedni is.

BALOGH B. LÁSZLÓ ELÍTÉLT:

— Nem azért járok iskolába, hogy bizonyítványom legyen, és hogy valamivel eltöltsem a szabad időmet, hanem azért, hogy tanuljak. Azért, hogy tudjak. Sajnos, amit fiatal-koromban elmulasztottam, azt most kell pótolni. Talán, ha akkor tanultam volna, nem jutottam volna ide soha.

A tanulás, a tudás megváltoztatja az ember élet-szemléletét, tartalmasabbá, szebbé teszi életét.

Azelőtt Afrikáról mindössze csak annyit tudtam, hogy ott meleg van, és négerek lakják, semmi többet. Ma már ez a múlté...

RAFFAEL JÓZSEF ELÍTÉLT:

— Amikor a börtönbe kerültem, sem írni, sem olvasni nem tudtam. Azóta elvégeztem már a szövő segédmesteri tanfolyamot. Most a VIII. osztályt kezdem el.

A tanulás által úgy érzem, egy végtelen mélységből emelkedtem ki a világosságba.

Most látom csak világosan, milyen aljasul éltem eddig, hiszen nem érdekelt más, csak a különböző bűncselekmények elkövetése.

★

De nem mindegyik elítélt gondolkodik így. Vannak még olyan személyek, akik még nem jutottak el odáig, hogy felismerjék a tanulás jelentőségét. Ezeknek nagy része különböző kifogásokra hivatkozva, pró-

bálja elterelni a figyelmet a valódi okról.

Hallgassuk meg, mire hivatkoznak az ilyen elítéltek.

DANCS LÁSZLÓ ELÍTÉLT:

— Nem nekem való a tanulás. Kérem, tisztelettel, nem tudom én megérteni, mit magyaráznak. Nehéz fejem van, nem fogja fel a tananyagot. Különb is — panaszkodik — reumás a kezem, nem tudnám kézben tartani a ceruzát. Beteg vagyok, megviselt a börtön.

— De hiszen két év óta brigádfőnök, s úgy hallottuk jól végzi munkáját — jegyezzük meg neki.

— Az más kérem, azt meg szoktam — válaszolja. — Különb is elég nekem a hat osztály is. Szabadulásom után a mezőgazdaságba megyek vissza dolgozni. Kapálni ennyi osztállyal is lehet...

A tanulás valóban áldozatvállalást jelent, nagyobb kötelezettséget, több feladatot, de megéri, mert fejleszti az emberek ismeretét, gyarapítja tudását, növeli látókörét.

A tanulás ma országos jelenség. Tíz- és tizezrek, meglelt férfiak és nők ülnek esténként az iskolapadokban azért, hogy tanuljanak. Azért, hogy bepótolják a mulasztottakat. Azért, hogy lépést tudjanak tartani az egyre fokozott ütemben fejlődő élettel. Azért, hogy művelt emberekké váljanak.

Úgy látszik Sopronkőhidán néhány elítélt még nem jutott el addig, hogy rájöjjenek a tanulás előnyeire, nagyszerűségeire. Pedig nekik igen nagy szükség lenne erre. Hiszen nagy részük hosszú idő óta tölti büntetését és szabaduláskor sokkal nehezebb lesz így a visszatérés a szabad életbe, mintha kihasználnák az adott lehetőségeket, és szorgalmasan tanulnának.

— mann —

TISZTA ÚT:

Felemelt fővel

A nevelőtisztval haladunk az egri börtön udvarán. Piciny kis kertben kórtefa, mellette létra, fent elítélt szedi a gyümölcsöt.

— Kovács Illés elítélt, most kapott harmad kedvezményt — mondja a nevelő.

Megállunk néhány szóra. Kovács elmondja:

— Társadalmi tulajdon elleni büntetést ítélték hét hónapra...

Kazánfűtői vizsgát tett

— Hol dolgozott?

— A Mátravidéki Erőmű raktárában...

RÁCZ JÓZSEF ELÍTÉLT:

— Lefoglalnak a brigádfőnöki teendőket. Rengeteg a munka — és egymás után sorolja a kifogások egész özönét. — És bizony, meg kell mondanom, rosszak az idegeim. Ki vagyok... Félek, ha iskolába mennék teljesen tönkretenném magamat.

Soroljuk tovább a kifogásokat? Ugye nem szükséges.

Mindenki érzi, hogy ezek a szépen felsorakoztatott „indokok” nagyon hihetetlenek tünnek.

Így is van, mert amit Dancs László, Rác József elítéltek mondtak, az egyszerű mellébeszélés, a lényeg elkerülése.

Az igazi ok az, hogy nem akarnak tanulni. Félnék hozzákezdeni. Egyesek így vélekednek: a tanulás sok szabad időt vesz el, kevesebb idő jut a pihenésre. Több feladatot jelent, több kötelezettséget, megterhelést stb.

A tanulás valóban áldozatvállalást jelent, nagyobb kötelezettséget, több feladatot, de megéri, mert fejleszti az emberek ismeretét, gyarapítja tudását, növeli látókörét.

A tanulás ma országos jelenség. Tíz- és tizezrek, meglelt férfiak és nők ülnek esténként az iskolapadokban azért, hogy tanuljanak. Azért, hogy bepótolják a mulasztottakat. Azért, hogy lépést tudjanak tartani az egyre fokozott ütemben fejlődő élettel. Azért, hogy művelt emberekké váljanak.

Úgy látszik Sopronkőhidán néhány elítélt még nem jutott el addig, hogy rájöjjenek a tanulás előnyeire, nagyszerűségeire. Pedig nekik igen nagy szükség lenne erre. Hiszen nagy részük hosszú idő óta tölti büntetését és szabaduláskor sokkal nehezebb lesz így a visszatérés a szabad életbe, mintha kihasználnák az adott lehetőségeket, és szorgalmasan tanulnának.

— mann —

— Bajosan dolgozhat ott tovább.

— Nem is akarok ott dolgozni. Míg a vizsgát folyt, még az ítélet előtt elvégeztem a kazánfűtői vizsgát...

— Nehéz munka a kazánfűtés...

— Hát, ha teljes kapacitással megy az üzem, huszonegy óra alatt ötszáz vagon szenet fogyaszt. Ehhez lapátolással egy év kevés volna egy embernek, de mi csak műszeralpokon dolgozunk. Mint fűtő több pénzt keresek, mint a rakárban. Különbön kazángépezés akarok lenni. Négy száz órás lakatosi tanfolyamot már — még büntetésem előtt — elvégeztem...

Nagyon jó hallani az ilyen ember szavát, aki a bűncselekményét nem tetézi körmonfont spekulációkkal, s a büntetés súlya alatt se roskad össze. S ha már vétett, vállalja a nehézségeket, küzd és tanul, hogy a tőle telhető legmagasabb szinten bizonyíthassa be a bűncselekményének megbánását, a társadalmunk iránti kötelezettség-érzetét.

Élt a lehetőségekkel

Kovács Illés elítélt nem hagyta el magát a börtönben, igyekezett hasznosan eltölteni az időt, hogy szabadulása után minél előbb hasznos tagja legyen a társadalomnak. Kovács Illés magatartása jó példa arra, hogy a bűncselekmény előtti szintet nemcsak elérni, lehet, túlszárnyalni is. Persze ehhez szívós önfelegyelem szükséges. A társadalom mindenkinek megadja a lehetőséget a munkához, a tanulásához. Csak ember kell, aki akar és tudni élni ezekkel a lehetőségekkel.

— sz —

KECSKEMÉTRE: Bús Ferencné elítélt. Amit írt, helyes. Segítsék egyinást, hogy minél többen részesüljenek jutalomban, kedvezményben frjron bővebben arról, hogyan történik ez az egymás segíté-

Tíz óra van. (B-i)

A Biztonsági Tanács az ENSZ tagjává ajánlotta Algériát

A Biztonsági Tanács ünnepélyes ülés keretében az ENSZ-be való felvételt ajánlotta az Algériai Demokratikus és Népi Köztársaságot. A felvételt ajánló határozati javaslatot a Biztonsági Tanács tíz tagja — a Szovjetunió, a Román Népköztársaság, Chile, Franciaország, Ghana, Írország, az Egyesült Arab Köztársaság, Nagy-Britannia, az Egyesült Államok és Venezuela — írta alá.

Tito decemberben a Szovjetunióba utazik

Tito, Jugoszlávia elnöke ez év decemberében ellátogat a Szovjetunióba.

Bizonyos idővel ezelőtt Nyiltilta Hruscsov, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke meghívta Joszip Broz Titót, hogy üdjöljön a Szovjetunióba. A meghívást Belgrádban közönlötték elfogadták. A Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság elnöke feleségével, valamint Jugoszlávia több más vezetőjével decemberben a Szovjetunióba utazik üdjölni.

A békét meg lehet őrizni!

Szovjet—jugoszláv közös közlemény Brezsnyev jugoszláviai látogatásáról

Leonid Brezsnyev, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke befejezte jugoszláviai látogatását. A látogatásról közös közleményt adtak ki, amelyet Brezsnyev és Tito elnök írt alá.

A közlemény megállapítja, a két állam képviselői széles körű eszmecsere folytattak az aktuális nemzetközi problémákról és a világfejlődés tendenciáiról, s a tanácskozás megmutatta, hogy a felek álláspontja azonos vagy hasonló.

A közlemény hangsúlyozza: a Szovjetunió és Jugoszlávia mélyen meg van győződve arról, hogy a békét meg lehet őrizni, és erősíteni.

A két ország sikrasszáll azért, hogy valamennyi állam a békés együttélés politikáját folytassa, s kifejezi azt az elhatározottságát, hogy továbbra is tántoríthatatlanul küzd valamennyi vitás nemzetközi kérdés tárgyalások útján történő rendezésért.

A közlemény hangsúlyozza: eljött az ideje annak, hogy megszűnjék a fegyverkezési

hajsza, amely állandóan veszélyezteteti a világ békét és a népek biztonságát.

A közös közlemény rámutat, hogy a Szovjetunió és Jugoszlávia

Legfontosabb feladatnak az általános és teljes leszerelésről szóló szerződés tervezetének kidolgozását tartja,

ugyanakkor hasznosnak ismeri el, hogy e szerződés tervezet összeállításával párhuzamosan már most bizonyos intézkedéseket tegyenek a nemzetközi feszültség csökkentésére, és olyan helyzet kialakítására, amelyet az államok közötti kölcsönös bizalom jellemez. Mindkét fél támogatja azt a javaslatot, hogy atomfegyvermentes övezeteket alakítsanak ki Közép-Európában, a Balkánon, Afrikában és a világ más térségeiben, mivel a felek meggyőződése szerint, ez is elősegíthetné az említett cél megvalósulását.

A felek úgy vélik, rég megérett annak szükségessége, hogy véget ves-

senek a második világháború maradványainak, aláírják a német békeszerződést, és rendezzék a nyugat-berlini helyzetet.

Ez megfelelne az európai biztonság érdekeinek, s hozzájárulna a világ béké megvalósításához.

A közös közleményben Leonid Brezsnyev, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke és Joszip Broz Tito, a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság elnöke — hangsúlyozva, hogy országaink hűségese az ENSZ-alapokmány elveivel — meglelédeéssel állapítják meg, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete egyre átfogóbbá válik annak következtében, hogy gyarapodik a tagállamok száma. Ugyanakkor tőrhetetlenek tartják, hogy a Kínai Népköztársaság még mindig nem foglalta el törvényes helyét a világ szervezetében.

A közlemény aláírói üdvözlük azt a tényt, hogy a gyarmati viszonyok széthullásának meggyorsulása következtében sok új tag került az Egyesült Nemzetek Szervezetébe.

A Szovjetunió és Jugoszlávia más békeszerető országokkal együtt, határozottan sikrasszáll a gyarmati rendszer teljes és mielőbbi felszámolásáért,

és azért, hogy sokoldalú segítséget nyújtsanak az önálló fejlődés útjára lépett népeknek nemzetgazdaságuk és szuverenitásuk megvalósításában.

Hangsúlyozza a nyilatkozat, hogy

a Szovjetunió és Jugoszlávia baráti viszonya és sokoldalú együttműködése megfelel mindkét ország érdekeinek és népei törekvéseinek,

egyidejűleg jelentős hozzájárulás a béke megőrzéséhez, s a nemzetközi együttműködéshez általában. A közlemény meglelédeéssel állapítja meg azt is, hogy az utóbbi időben jelentős eredményeket értek el ezen az úton, megvannak a kedvező feltételek, s baráti kölcsönös érdekek is fűződnek ahhoz, hogy tovább bővítsék a két ország gazdasági, politikai, tudományos, kulturális és egyéb együttműködését.

Külpolitikai jegyzetek:

A francia parlamenti csata

Az úgynevezett V. Köztársaság első kormányválságával végződött: a kormány bukása annak az ellentámadásnak az eredménye, amelyet a demokratikus pártok indítottak a parlamentben a személyi hatalom megszüldítését célzó alkotmány-módosítás ellen A „láthatatlan parlament”, ahogyan a gaulleista rendszer nemzetgyűlését nevezték, hirtelen láthatóvá és hallhatóvá vált: péntekre virradóra egész éjszakán át tartó heves vita után a nemzetgyűlés bizalmatlanságot szavazott a Pompidou-kabinetnek — lényegében a gaulleista alkotmány-módosítás tervének, sőt magának a köztársasági elnöknek.

Az alkotmányreform az Elysée-palota „uralkodójának” hatalmát az abszolút monarchiához tette volna hasonlóvá: arról volt szó, hogy a parlament és az elektroitestület kiküszöbölésével „népszavazás” válassza ezután a köztársasági elnököt, és az erre vonatkozó alkotmány-módosítást most, október 28-án, ugyancsak népszavazással szentesítsék.

Az elnök beszéde, amely bejelentette ezt a tervet, valószínűleg riadóztatta a francia demokrácia híveit, hiszen De Gaulle olyan öntelén és oly nyíltan fejtette ki az „elnöki rendszer” programját, amely kétségtelenné tette: csakis önmagát tartja alkalmasnak arra, hogy a nép helyett döntsön Franciaország sorsáról, elutasítja a népképviselést elvét, hallani sem akar a népnek felelős kormányzatról. Jellemző volt erre a tendenciára már az is, ahogyan De Gaulle önmagát nevezte: „guide” — ő a vezér.

Az e heti parlamenti csatában szinte minden oldalról felhangzott a kiáltás: „Nem!” A gaulleista párt elszigetelődött, egyedül az UNR volt hajlandó „igen”-t mondani arra a tervre, amely a nép állásfoglalását elnöki monológgal kívánta helyettesíteni. De Gaulle utolsó pillanatban, csütörtökön, rendkívüli televíziós beszédében próbálta megfélemlíteni a lázadó képviselőket és a közvéleményt, mégpedig a régi és eddig mindig bevált fenyegetéssel: ha elutasítják az alkotmány-módosítást, lemond. Ami a közvéleményt illeti, ez valóban súlyos érv, hiszen a francia átlagemberek jó része tart attól, hogy De Gaulle távozása után zűrzavar, veszélyes bizonytalanság következne. A képviselők azonban nem hátráltak meg, és vállalták a soron következő választási csatát, amikor megbuktatták a kormányt: valószínűleg ugyanis, hogy De Gaulle válaszul feloszlatta a parlamentet.

Ami a bizalmatlansági szavazásban a legjelentősebb: a „guide” monarchikus törekvéseivel szembeszegülő frontjának szélessége. Nincs szó ugyan összefüggő, egységes arcvonáról, de a különböző pártállású és más-más szempontból, más-más megfontolásból „ellenálló” képviselők a dolgok természeténél fogva nem fogadják el a személyi hatalmat — írta 1942 októberében egy francia tábornok Roosevelt elnöknek — Az, aki ilyen lépésre szánná el magát, egyöntetű felháborodást kivált maga ellen, bármilyen múltbeli érdemekkel is rendelkezzék.

Hogy hová vezetnek az e heti francia belpolitikai fejlemények — még nem tudhatni. De annyi bizonyos, hogy a francia közvélemény hangulata a személyi hatalom ellen fordult. Az Izvesztijja idézte egy bizonyos tábornok 20 esztendővel ezelőtt írt szavait. „A francia nép természeténél fogva nem fogadja el a személyi hatalmat — írta 1942 októberében egy francia tábornok Roosevelt elnöknek — Az, aki ilyen lépésre szánná el magát, egyöntetű felháborodást kivált maga ellen, bármilyen múltbeli érdemekkel is rendelkezzék.”

Az idézett tábornokot De Gaulle-nak hívták... S De Gaulle ma, 1962. októberében maga is tanácsalhatja: a francia nép a személyi hatalom kérdésében éppen úgy gondolkodik, mint két évtizeddel ezelőtt.

Amerikai űrrepülés

Walter Schirra a Sigma 7. nevű űrhajón hat fordulatot tett a Föld körül

A Cape Canaveral-i rakétakísérleti támaszponton október 3-án helyi idő szerint reggel 7 óra 15 perckor, magyar idő szerint 13 óra 15 perckor Atlas-típusú rakéta segítségével pályájára vezérelték a Sigma 7. 1300 kilogramm súlyú, amerikai űrhajót, amelyen Walter Schirra 39 éves tengerészkapitány a tervnek megfelelően hat órát tartotta meg a Földet, s útja 9 óra 13 percig tartott.

A végző ellenőrzés után működésbe léptek az Atlas-rakéta hajtóművel. Az emelkedés és gyorsulás szakaszában, amikor az űrhajós testére nehezedő nyomás eléri az ember súlyának nyolcszorosát, minden az előírt rendben történt, az űrhajós jól érezte magát. Magyar idő szerint 13 óra 21 perckor a Sigma 7. rátért pályájára.

A Sigma 7. az első fordulót 28 096 kilométeres óránkénti sebességgel tette meg. Magassága 160 és 281 kilométer közt váltakozott.

a földi irányító központtal.

Később azonban az űrhajós jelentette, hogy mindkét éjtornyos tervszerűen kinyílt.

A Csendes-óceán térségében a hajók egész armádiája ké-

A szovjet külügyminisztérium nyilatkozata

M. MsSweenynek, az Egyesült Államok moszkvai nagykövetségi tanácsosának a szovjet külügyminisztériumban az alábbi nyilatkozatot tették:

„Az Egyesült Államok külügyminisztériumának azon október 2-i nyilatkozatával kapcsolatban, amely közli, hogy az Egyesült Államok űrhajót bocsát fel emberrel a fedélzetén, a Szovjetunió külügyminisztériumát felhatalmazták annak kijelentésére, hogy a Szovjetunió magától értetődileg nem tesz semmi olyan lépést, amely akadályozhatná az amerikai űrhajós útját.

Sikeres repülést és szerencsés földreerést kívánunk Schirra űrrepülőnek.”

A szovjet külügyminisztéri-

szült fel Schirra mentésére. A felkutatás munkájába 2400 tisztet, katonát és technikai szakembert vontak be.

A Sigma 7 magyar idő szerint 22.28 órakor leereszkedett a Csendes-óceán felszínére, néhány kilométernyire a kijelölt ponttól. Ehhez legközelebb — mintegy 9 kilométerre — a Kearsage repülőgépanyahajó tartózkodott, fedélzetén több helikopterrel. A hajó azonnal útnak indult, hogy fedélzetére vegye az űrkabin.

Schirra a leereszkedés után rádióon jelentette, hogy kifogástalanul érzi magát.

um nyilatkozatára azért került sor, mert előzőleg az Egyesült Államok „tájékoztatót küldött a Szovjetunióknak azzal a kéréssel, hogy ne robbantson a légkörben, mint-hogy ez „megnehezítené az akciót”. Jellemző az amerikai lépés célzatos voltára, hogy — mint a TASZSZ tudósítója írja —

az amerikai űrhajó fellövésére kijelölt időpont előtt 16 órával az Egyesült Államok hajtott végre atomrobbantást a Johnston-sziget fölött.

Az amerikai atomerő-bizottság képviselője elismerte, hogy a robbantás következtében radioaktív felhő jött létre, de magyarázkodva sietett megnyugtani a közvéleményt, hogy ez a robbantás nem veszélyezteteti Schirra repülését.

Az állategészségügy vegyi konyhája

A Phylaxia Állami Oltóanyagtermelő Intézet vegyi konyháiból kérdelek ki azok a nagyüzemi állattenyésztésben nélkülözhetetlen takarmánykiegészítő anyagok, amelyeket prémium néven, a gyakorlatban már olyan jól bevált keveréktakarmányok előállításához alkalmaznak. Az üzemben ugyanakkor nagymennyiségű oltóanyagot is készítenek. Képeinkben a baromfipestis vakcina készítésének egyik munkaterme látható.

Megbukott a francia kormány

De Gaulle súlyos vereséget szenvedett a nemzetgyűlésben

A francia nemzetgyűlés 12 óráig tartó, gyakran szenvedélyes hangú vita után péntek hajnalban elfogadta a kormány ellen beterveztett bizalmatlansági indítványt.

A bizalmatlansági indítványra 480 képviselő közül 280 szavazott. Ezzel kirobant az első kormányválság az Ötödik Köztársaságban: Pompidounak le kell mondania.

Az esemény jelentőségét fokozza, hogy De Gaulle az utolsó pillanatig a nyomás minden eszközének igénybevételeivel igyekezett megakadályozni a kormány bukását. Csütörtök este nyolc órára tervezett rádió és televíziós beszédének idő-

pontját déli egy órára hozta előbbre, hogy ezzel is befolyást gyakoroljon a képviselőkre. A Pompidou-kormány megbuktatása azt az egyre nagyobb mértékű ellenzéki hangulatot tükrözi, amely az országban szünet nélkül fokozódik a személyi uralmi rendszer ellen. A köztársasági érzelmi franciák küzdelme meghozta első sikerét.

A kommunista képviselők természetesen a bizalmatlansági indítvány mellett szavaztak. Waldeck Rochet, a párt főtitkárhelyettese a vitában örömmel üdvözölte azt a tényt, hogy a demokratikus pártok és szervezetek most már egymás oldalán harcolnak a közös ellenfél, azaz a tényleges diktatúra felé haladó személyi hatalom ellen.

Franciaország De Gaulle előtt is élt, és utána is élni fog.

Franciaország népe — felelősségének tudatában — nem engedte magát félrevezettetni ettől a ravasz fogástól. Fel kell készülnie rá, hogy tömegesen „nem”-et mondjon a De Gaulle-jéle népszavazásnak, és így kifejezést adjon annak az akaratnak, hogy a személyi uralom rendszerének helyére igazi demokratikus rendszert állítson.

Egyébként Pompidou távozó miniszterelnök valószínűleg szombaton terjeszt elő De Gaulle tábornoknak a kormány lemondását. Félhívatalos értesülések szerint De Gaulle fel fogja kérni az ügyek további vitelére a következő nemzetgyűlés összehívását. A köztársasági elnök — a parlament elnökeinek meghallgatása után várhatóan

kiadja a parlament feloszlításáról szóló rendeletet, és kitiűzi az új választások időpontját.

Értesülések szerint a választások valószínűleg november 4-én és 11-én lesznek. A népszavazás időpontja változatlanul október 28.

Nasszer bejelentette az ország igazgatási rendszerének átszervezését

Nasszer, az Egyesült Arab Köztársaság elnöke beszédet mondott a rádióban és televízióban. Közölte, hogy szeptember 27-én aláírja azt a törvényt, amely intézkedik az ország igazgatási rendszerének átszervezéséről, és egy miniszterelnök vezette kormány megalakításáról.

francia „guide” szó, amelyet alkalmazott, jól ismert kifejezéseknek: a Führer, a Duce és a Caudillo szavaknak francia megfelelője. Ezután természetesen az is bekövetkezett, aminek minden számítás szerint be kellett következnie: a lemondással való zsarolás. Ezt helyezte kilátásba arra az esetre, ha a franciák nem követnék őt, amihez pedig joguk van és ami kötelességük.

De Gaulle azonban egyáltalán nem gondol a lemondásra. Ezt a ravaszágot csak arra akarja felhasználni, hogy befolyásolja a közvélemény egy részét.

A De Gaulle-féle propaganda kétségtelenül bőven fog hivatkozni erre az érvre, és valószínűleg katasztrófát fog jósolni arra az esetre, ha De Gaulle nem éri el célját,

Az új szovjet óriásrepülőgép

Hruscsov új típusú repülőgépeket tekintett meg

Hruscsov, a szovjet minisztertanács elnöke, valamint az SZKP és a szovjet kormány más vezető személyisége megtekintették az „IL-62” mintájú utasszállító repülőgépet, a Szergej Iljuszin vezette tervező iroda kollektívájának alkotását és az új helikopter-típusokat, amelyek Mihail Mill vezetésével készültek.

Az „IL-62” négy lökhajtásos hajtóművel rendelkezik. Az aerodinamika törvényeihez kiválóan alkalmazkodó formája lehetővé teszi, hogy óránként 900 kilométeres sebességet fejtsen ki, ami megközelíti a hang sebességét. Száznyolcvankét személy befogadására képes. A Moszkva-New York távolságot (7796 kilométer) leszállás nélkül tudja végigrepülni, és utána tartályaiiban még mindig

marad tartalék üzemanyag. Öt rádióállomása megbízható kapcsolatot biztosít a földdel. Navigációs műszerei az időjárás helyzetére való tekintet nélkül éjjel-nappal a lehető legbiztonságosabb repülést teszik lehetővé.

Az ugyancsak megtekintett új helikoptertípusok egyike, a „B-8” utasszállító változatában 24 ember, elsősegélynyújtásra átalakított formájában pedig 14 beteget tud szállítani. Könnyedén felemel 2500-3000 kilogramm terhet.

A másik, a „B-2” típus univerzális. Légitaxiként is használható, mentőszolgálatra is igénybe vehető.

Képfunkción: az IL-62, az új szovjet óriásrepülőgép látható.

Rohamosan fejlődik a magyar kőolajbányászat

1965-re 600 000 tonnával növekszik az ország évi olajtermelése

A kőolajipar szakemberei jubileumi tanácskozásokat, szakmai vitákat tartanak abból az alkalomból, hogy 25 évvel ezelőtt, 1937-ben helyezték üzembe Budafán az első magyar olajkutat.

Huszonöt év alatt 16 millió tonna olajat termeltek hazánkban, ennek túlnyomó részét az elmúlt nyolc-tíz esztendőben.

A felszabadulás időpontjában még mindössze nyolc olaj- és gázlelőhelye volt az országnak, a nagyarányú kutató- és feltárómunka hatására azonban, jelenleg már 45 körzetben nyernek olajat vagy földgázt.

Különösen jelentősek az elmúlt öt-hat évben elért eredmények. Lényegesen növekedett a nagylengyel olajmező termelése, és sok fűtőanyagot

adnak a nemrég feltárt demjén, pusztaföldvári, szolnoki, nagykőrösi telepek is. Külföldről — elsősorban a nemrég üzembe helyezett Barátság olajvezetéken a Szovjetunióból — is beszerzünk fűtőanyagot. A kőolajbányászat tervei az eddiginél is nagyobb fejlődésről szólnak.

1965-ben, már 2,2 millió tonna olajat nyernek hazánkban 600 000 tonnával többet, mint az idén.

a 190 millió köbméteres gáztermelés pedig majdnem nyolcszorosára, másfél milliárd köbméterre növekszik 3 év alatt.

Az 1965-öt követő esztendőben a fejlődés még gyorsabb lesz. 1970-ben már — előreláthatólag — a hazánkban felhasznált tüzelőanyag mintegy 60 százaléka olaj és gáz lesz, s csupán 40 százaléka szén, a szénhidrogén-vegyületek aránya a jelenlegihez képest mintegy kétszeresére növekszik.

Kilencszázezer fiatal mozgalma

A KISZ központi bizottságának sajtótájékoztatója

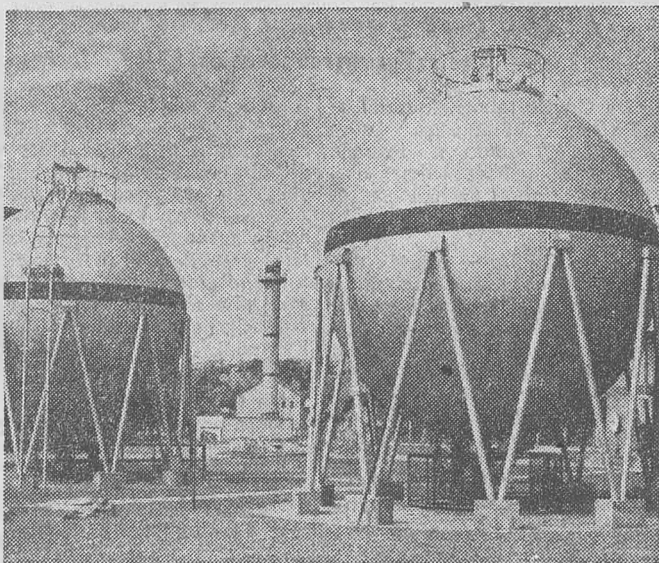
A KISZ központi bizottsága a Magyar Újságírók Országos Szövetségének székházában sajtótájékoztatót tartott. Balogh István, a KISZ központi bizottságának titkára az Ifjúság a szocializmusért mozgalom idei eredményeit ismertette.

1960-ban 600 000-re, az idén mintegy 900 000-re tehető azoknak a fiataloknak a száma, akik az Ifjúság a szocializmusért-mozgalom mun-

káival kapcsolatos feladatait teljesítették.

A KISZ vitát indított, s az alapszervezetek szerte az országban a KISZ-en kívüli fiatalokkal együtt megbeszéltek, miképpen lehetne a mozgalom eddigi szép eredményeit az elkövetkező évben túlszárnyalni. A beérkezett válaszokat és az országos vita tapasztalatait még ebben az évben összegezik, s ennek alapján határozzák meg a jövő évi feladatokat.

ÓRIÁSI OXIGÉNTARTÁLYOK

Az acélgépjárművek óriási tömegű oxigénre is szükség van. Ezért az Ózdi Kohászati Művek fejlesztése során jelentős összegeket fordítottak az oxigéngyártás korszerűsítésére is. A képfunkción látható hatalmas gömbökben az oxigént tárolják.

HÉTRŐL HÉTRE

Ujdonságok

az országos

bördíszműipari
modellkiállításon

A Börípari Tudományos Egyesület rendezésében nyílt meg az Egressy Gábor Klubban az országos bördíszműipari modellkiállítás. Tizen-négy vállalat és egy tröszt 1963-ra tervezett 300 új termékének modelljét ismertetik meg a kiállításon a bel- és külkereskedelem képviselőivel, valamint az érdeklődőkkel.

Negyvenhárom táskamodell kapta meg a szakma kiváló terméke díját. A legszebb termékek között különböző utazó- és akasztáskák, valamint női relikülök találhatók.

IZSÁKON, a sárféher szőlő hazájában, az állami gazdaságban ezerkét-százán szedik, csomagolják az izes étkezési szőlőt. A fűrtök átlag 70-80 dekák, az öntözött területen azonban súlyuk eléri az 1-1,5 kilót is.

NAGY A TELEVÍZIOVÁSÁRLÁSI KEDV Komlón, ahol már kétezer fővel emelkedett a tv-tulajdonosok száma. Ez azt jelenti, hogy minden harmadik komlói család otthonában van televízió.

HÁROM VIDÉKI SZÍNHÁZ négy bemutatót tart a hónap végén. Debrecenben az Ahogy tetszik című Shakespeare-vígjáték premierje; Egerben mutatják be A Föld gömbölyű című színművet amelyet Salacrou írt. Ez magyarországi bemutató lesz, Szegeden játszóak először Németh László vigjátékát, Az utazást, másnap a kamaraszínházban Achard vigjátékát, Az ostoba lányt.

ZÁRÓRA A BALATONNÁL

Vasárnap már „idény végi” forgalom volt a Balaton partján: a vonatok meglehetősen kevés utassal robogtak a fővárosból a tó partjához. Siófok egy-egy nyári vasárnapon 20 000-30 000 vendéget fogad, most alig néhány százán érkeztek s csak a legbátrabbak merészkedtek ki a vízre csónakokkal, vitorlásokkal. Hivatalosan is „bezárt” a Balaton.

Most, „záróra után” az idegenforgalom, a közlekedés, a vendéglátás szakemberei számvetést készítenek. A statisztikák összeállításán csak most dolgoznak, de az már megállapítható: a 42 Balaton-parti üdülőlhely forgalma felülmúlta minden eddigiét. A Központi Statisztikai Hivatal felmérése szerint 1959-ben több mint egymillió-egy-százezer üdülték pihentek a Balaton partján. Az idén a kirándulók, üdülők száma — a becslések szerint — meghaladja a másfél milliót. A tó partján több mint 5000 vendéglátóipari és kereskedelmi dolgozó gondoskodott a vendégek ellátásáról.

Az idén a szakszervezeti üdülőkben a Balaton partján százezer felnőtt és gyermek pihent. A szakszervezeti üdülők felújítására az idén 30 millió forintot fordítottak. Az őszi és téli hónapokban tovább csinosítják a Balaton-parti üdülőlházakat, sok új felszereléssel, berendezéssel gazdagodnak.

A vendégek még jóformán el sem távoztak, alig ér véget az üdülési szezon, az építők máris munkához látnak. Zamárdit Siófokkal például korszerű autószerda fogja összekötni. Siófokon új, 35 méter magas víztorny is épül. Fonódon, Almádban, Tihanyban és sok más fontos üdülőlhelyen látnak hozzá nagy jelentőségű munkákhoz: a téli hónapokban sok száz munkás dolgozik a Balaton-parti építkezéseken.

ZIVATAROK PUSZTITOT-TAK Párizsban és Franciaország egyes megyéiben. Sok helyen jégeső hullott. A károk különösen Franciaország középső részét érintik.

TIZENNYOLCEZER ESZTENDŐS település feltárását kezd el rövidesen a Budapesti Történelmi Múzeum Szobon, az Ipoly-folyó melletti lőszíri oldalában.

ÖTSZÁZ PERMETEZŐÖN-TÖZŐ szakmunkást képeznek ki Kenderesen a gépészképző szakiskolák. Az ország különböző részeiből érkezett hallgatók hat héten át ismerkednek az öntözöberendezések kezelésével.

SZÁNTÓ KOVÁCS JÁNOSNAK, a századvég nagy parasztvezérének vörös márványból készített szobrát állított fel rövidesen az orosházi tanácskháza első emeletén. A szobrot — amely már megkezdett Orosházára, Cs. Kovács László alkotta.

HÉTMILLIO ZSÁK KÁVÉT semmisített meg az idén Brazíliában, hogy elejét vegyék a kávé fenyegető árcsökkenésnek (Egy zsák súlya 60 kilogramm).

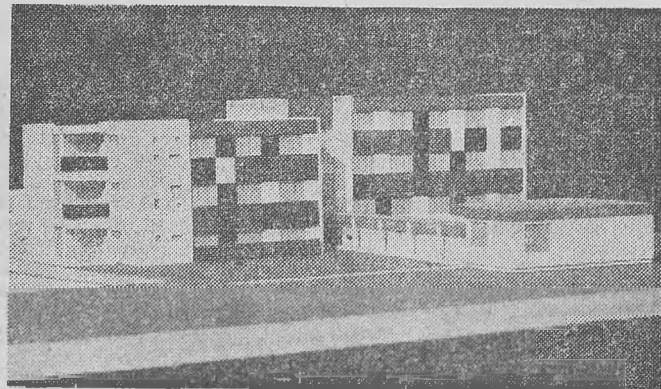
MOSZKVA ÉS VLADYIMIR KÖZÖTT most fejtetik le az új, üreges mikro-hullámú távvezetékét, amely óriási távolságon át, erősítés nélkül tud kapcsolatot fenntartani. Egy ilyen csőben 100 ezer telefonbeszélgetés, 100 televízióközvetítés és 1000 távvezérlő jel továbbítható egyidejűleg.

JAPÁNBAN HÁROMÉVI MUNKÁVAL elkészült egy nyolc kilométer hosszú alagút a Fuzsijama alatt.

A FOLYAMI HAJÓZÁS-BAN olajfélék, vegyi anyagok stb. szállítására olyan újszerű hajókat építenek, melyek szétszerelhetők s így kamara-zsilipeken, kisebb folyókán is közlekedhetnek. A középső rész mint egy nagy tutaj, vonatható. A tartályrészek alumíniumból készültek.

BEZÁRTA A TEMPLOMOKAT és sztrájkba lépett Kaszmirban 250 hindu pap. A papok az állami tisztviselőkkel egyenlő fizetést követelnek.

Ma terv - holnap valóság

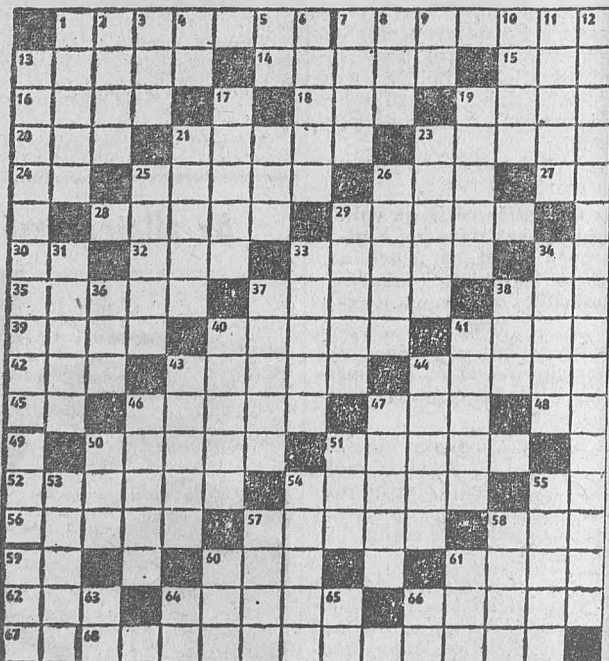

Százhalombattán új, hatalmas erőmű épül, amelynek készenléti lakótelepén korszerű légnyszállást is építenek. A tetszetős külsejű, minden kényelmet kielégítő épület földszinti részén eszpresszót és önkiszolgáló ételkészítést létesítenek.

REJTVÉNYSAROK

VÍZSZINTES: 1. Hideg őszi reggeleken a fákon, bokrokon láthatjuk. 7. Őszi csapadék. 13. Holt nyelv. 14. Horgony. 15. Község Vas megyében. 16. Fém. 18. Idegen férfinév. 19. Völégény lesz belőle. 20. Község a tokaji bortermő vidéken. 21. Görög monda. 22. Király. 23. Holland származású dél-afrikai telepeselek. 24. B. N. 25. Tartomány Dél-Afrikában. 26. Somogyi község. 27. Kettős mássalhangzó. 28. Ohaj. 29. Mocsárgáz. 30. Címzéseken előforduló rövidítés. 32. Gyomnövény. 33. Itt halt meg Kossuth. 34. B. L. 35. Község Baranyában. 37. Svájci óramárka. 38. Latin ellentétes költő. 39. Francia folyó. 40. Ruházati cikk. 41. Európai főváros. 42. Mesterember. 43. Társ. 44. koma. 44. „Védőistenség”. 45. Vissza: római aprópénz volt. 46. Távol-keleti nép. 47. 1009, római számmal. 48. Tizenkét hónap. 50. Komárom megyei község. 51. Bizonylat, ahogy azelőtt mondták. 52. Magyar fizikus. 54. Kis ország fővárosa. 55. D. N. 56. Szenegál fővárosa. 57. Színes, szavalóművész (Emil). 58. Napóleon tábornoka volt. 59. Tudományos fokozat, rövid. 60. Kerek szám. 61. ... in Hungary. 62. Buda környéki nyaralóhely. 64. Előélet, latin szóval. 66. Hajthatatlan. 67. Görög betű. 68. Az ősz egyik nagy eseménye az állatvilágban.

FÜGGŐLEGES: 1. Árpád-kori bolgár vezér. Csatavezetést Vörösmartyi írta meg. 2. Leszármazott. 3. Szovjet gépkocsimárka. 4. Egy másik követő betű. 5. Helyrag. 6. Férfinév. 7. Eszes. 8. Tagadás. 9. Arany, franciául. 10. Ragcsáló. 11. Ő következik. 12. Sem ősszel, sem télen nem hullatják leveleiket. 13. Az ősz jellemzője a növényvilágban. 17. Bátor. 19. Folyó a Kaukázusban.

21. A francia forradalom egyik vezetője volt. 22. Német névelő semleges. 23. Ázsiai eredetű kelmetesítő eljárás. 25. Színes bőrű. 26. A földfelület térképészeti megnevezése. 29. Felhője a figyelmet valamire. 31. Kezelenetlen vízi állat. 33. Esetleg. 34. Operettszerző (1857-1924). 35. Henri. 36. Emelt zenel hang. 37. Udúlólhely a Mátrában. 38. Tagadószó. 40. Dunántúli folyó. 41. Gyengéden szólít. 43. Franciaországban élő afrikai táncosnő. 44. Afrikai folyó. 46. Uralkodói jelvény volt. 47. Híres Wagner-énekesnő (1885-1960). 48. Őszi reggeleken gyakran látjuk. 49. Régi címzés rövidítése. 51. Mulató. 53. Tűvel, cénával dolgozó. 54. Ismert tűzhányó. 55. Ovódás. 57. Jegyzet. 58. Zola-regény címe (+). 59. Ősszel eső barnapirosra a fák leveleit. 60. Trombita hangja. 61. Vissza: lim. 62. Kerszava. 63. Ősszáz és ezer — római számmal. 64. P. D. 65. Etelizesítő. 66. K. U.

Négyszázmillió facsemetét ültetnek el egy év alatt

A Technika Házában, az Országos Erdészeti Egyesület előadólhelyiségében, háromnapos értekezletre ültek össze az erdőgazdaságok erdőművelési és fásítási előadói, hogy megbeszéljék a soron levő telepítési feladatokat.

Az erdészek az új gazdasági évben — ez év őszén és a jövő év tavaszán — 400 millió csemetét és suhángot kívánnak elültetni az erdőkben, és az erdőn kívüli fásításoknál. E feladat megoldását nagymértékben megnehezíti, hogy az aszályos időjárás miatt, a csemeték nem fejlődtek a kívánt mértékben, főleg a fenyőfélék selymültek meg a száraz időjárást.

Az eddiginél nagyobb hangsúlyt kap a fásításoknál a díszítő jelleg. Nem csupán a Balaton környékén és az egyéb lejelölt helyeken fordítanak gondot az új fásítások szépségére, hanem másutt is a korábban több virágzó cserjét, színes kékű és lombú fákat telepítenek.

Színház Képzőművészet Zene Irodalom Film

BUDAPESTI ZENEI HETEK, 1962.

Immár hagyományos, hogy a Budapesti Zenei Hetek hangversenysorozatával kezdődik az őszi-téli koncertévad. Az ilyen esztendőknél — a Prágai Tavasz, a Bécsi Ünnepi Hetek, vagy a Varsói Ősz példázata — az a feladata, hogy egy-egy nagy gondolat, egy-egy aktuális évforduló jegyében számot adjon a nagyközönségnek és a nemzetközi művészeti élet jelenlévő képviselőinek a rendező ország és a nagyvilág zenei múltjáról és jelenéről, alkotói és előadóművészi tekintetben

egyaránt. Visszatekintve az eddigi Budapesti Zenei Hetekre, számos csodálatos koncertre emlékezünk: Ernest Ansermet, Szvjatoszlav Richter, Yehudi Menuhin estjeire. Ezek — egy időre — valóban Európa egyik zenei fővárosává tették Budapestet. Ez idén David Ojsztrah képviseli ezt a „legfelsőbb szintet”. Két koncertje mellett érdekesnek ígérkező hangversenyek egész sorát láthatjuk még a programon.

Kilencvenéves

az Iparművészeti Múzeum

1872. szeptember 1-én, a magyar országgyűlésen elhangzott az az indítvány, hogy meg kell alapítani a magyar Iparművészeti Múzeumot, és ennek céljaira az országgyűlésnek egy bizonyos összeget kell megszavaznia. Az indítványt az országgyűlés elfogadta és ezzel megvetette alapját a főváros egyik legszebb múzeumának.

Az iparművészeti tárgyak gyűjteményei ebben az időben még a Magyar Nemzeti Múzeum éremtárában voltak láthatók, de az indítványtól még hat évnek kellett eltelnie, amíg 1878-ban a Népköztársaság útjának abban az épületében, ahol most a Bábszínház van, külön otthont kapott az iparművészet, és újabb két évtizednek, amíg megépült a mai gyönyörű épület. Az 1896-os millennium előtt néhány évvel hirdették meg azt a nyilvános pályázatot, amely az épület terveire szolgált. A pályázaton az akkori legkiválóbb építészek vettek részt feligés pályaművekkel. A pályaművek közül a Keletre magyar! jelű pályamű nyerte el az első díjat, és egyúttal a kivitelre való megbízást. A pályamű alkotói Lechner Ödön és Pártos Gyula voltak.

A jubileum alkalmából a magyar specialitást jelentő színes pergamen-könyvkötésekből és különböző modern kerámia-falikepekből, Kovács Margit, Gábor István és mások műveiből gazdag bemutatót rendeznek.

Reményi Béla:

Adassék meg...

Micsoda vágta, micsoda rajta-rajta — nem is! — gépkocsiverseny! Pilótarekord volt ez a húsz év! S mindig az a húsz hajtja, ami még hátra van, a szív-motort.

Hová e rohanás? Mindig a célban élve magam elől szalasztom az utat. Tájam a tapintható táj eszményképe... Közelemből eliramlik a vad.

Aki repül, kiveti azt magából a lassú föld, a gyalogjáró vidék. Képzletünkkel csúfolódik a távol. S ami itt van, arra se hang, se kép.

Összefolynak, mint küllők a kerékben fák, utcák, szerelmek és évszakok... Adassék meg nekem lassabban égnem. adassék meg nekem a cél gyalog.

Hogy édes emlékek benépesítsen, amíg a múlt nem illan el vele. S a jövő, mely nem tudja majd nevét sem, rágondol és nevemet írja le.

A közelmúltban jelent meg Reményi Béla utolsó kötete. A hetedik nap. Ebből a gyűjteményből való ez a vers. Reményi Béla október 2-án, 48 éves korában elhunyt.

MEGRENDÍTŐ FILMDRÁMA

BEKERÍTVE

Több mint másfél évtizeddel a náci-fasizmus összeomlása után is rendre-sorra születnek azok a műalkotások, amelyek felidéznek a pokoli kort: az emberiség még mindig nem tért, s nem is térhetett napirendre a világtörténelemben példátlan gaztett-tömeg felett, amelyet a hitleri téboly zúdított az ártatlanok tíz- és százmillióira.

Armand Gatti és Pierre Joffroy filmjének helyszíne, a tatenbergi haláltábor, nem fő-témája a filmnek, hanem környezete, az a közeg, amelyben az emberi méltóság megőrzéseért folytatott harc — a két főszereplő drámai küzdelme — kibontakozhat. Egyikük Karl — a német munkásmozgalom katonája (Hans Christian Blech) tizenegy esztendeje él úgy, hogy egyik lágerből a másikba dobja a hatalom kénye-kedve; társa pedig, akit a láger SS-tisztjének pokoli ötletére melléje zárnak az „elkülönítőbe” — David, a párizsi órásmester, aki egy gázkamrába irányított transzport egyetlen előtti megcsillagotatja az élet lehetőségét: „Aki megöli a másikat, az életben marad” — ezt mondják Davidnak, mielőtt belökik a halálra ítélt Karl drótketrecébe.

Armand Gatti rendezői érdeme, hogy kettejük ismerkedése, pattanásig feszült párbeszéde, az egész helyzet reménytelen szörnyűségébe ágyazva sem válik mesterkéltté — pedig érezni rajta, hogy a helyzet lélektani-kísérlet jellegű, az emberi teherbíróképesség és lelkiro legvégső határait akarja kitapintani.

Igaz, a kérdés intenzitását csökkenti, hogy az egyik szereplő — Karl —, pontosan tisztában van a helyzettel, és egyetlen pillanatra sem hiszi, hogy a másik életének árán megmenetheti a magát. A dilemma hőse, szenvedő alanya így egyedül. David, a kis párizsi órásmester, aki valami halál-előtti, torz és babonás autoszugesztíóval igyekszik hinni egy fogolytársa tenyerjős köklerségében —, az egyetlen reménysugarban. Azt jövedőlte neki —, néhány korty levesért —, hogy életben marad...

Hátha éppen ez az a pillanat, amikor megragadhatja a szerencsét? Költői szárnyalás, halk monológját hallva, azokra a milliókra gondolunk, akik utolsó óráikban szintén így álmodták vissza a füstté-porrá vált otthont, az emberi nyersanyagá vált gyermekeket és asszonyokat, a soha többé el nem érhető életet. Jean Negroni alakítása mélyen szívünkbe vésti David tova tűnő, tragikus lényét! védtelenségét, hajszoltságát, végül magát megadó pillantását, amellyel felszáll a teherautóra, amely a halálba viszi... Robert Juillard operatőr, a film első kockájától az utolsóig puritán egyszerűséggel, a fények és árnyak ellenpontoszó erejének mesteri kihasználásával fényképezte a megrendítő drámát.

Angol fordító

a Magyar Pen Clubban

A Magyar Pen Clubnak a nyári szünet után megrendezett első klubdelutánján az írószövetség székházában angol vendéget üdvözöltek az egybegyűlt klubtagok, Ian F. Finlay, ausztráliai születésű, Londonban élő műfordító tartott előadást az angol fordítók helyzetéről. Mivel az előadó egy nagy vegyipari vállalat vezetője, a műszaki fordítók lehetőségeit is jól ismeri. Elmondotta, hogy ma konjunktúra van Angliában, főleg műszaki fordítóknak, és a fordítói szakma jól jövedelmező életmódja. Szakfordítók évi keresete 850 és 1500 font sterling között mozog, míg egy kétszáz oldalas regény fordítói honoráriuma kb. 200 font. A műfordítókat a mű példányszámától függetlenül, ezerszavanként megállapított fix összeggel díjazza. A műfordítókat a „Fordítók Szövetsége” támogatja, melynek taglétszáma mintegy 200. A szakfordítók érdekéközössége a Nyelvi Intézet fordítói szakosztálya. Ennek 230 tagja van. A könyvkiadók közös műfordítás listát tesznek közzé. Ebben műfajok és nyelvek szerint csoportosítják a fordítókat. Ezen a listán jelenleg 250 műfordító szerepel.

Finlay megemlítette, hogy a Londoni Egyetem Szláv és Keleti Nyelvek Intézetében magyar tanszék is van, kis számú hallgatóval.

Nagy-Britanniában ma a világirodalom klasszikusain kívül egyre több modern szerzőt fordítanak le angol nyelvre, a klasszikusokat pedig új fordításban adják közre. A magyar írók közül eddig főleg Jókai, Vörösmarty, Petőfi, Madách és Mikszáth műveit ültették át angolra. Nemrég jelent meg a magyar elbeszélők francia kiadásának angol változata. Finlay hangsúlyozta: szerinte is igen sok még a fennivaló, elsősorban a mai magyar irodalom angol nyelvű megismerésében.

Meghalt

Emmanuil Kazakevics

Moszkvában, 49 éves korában elhunyt Emmanuil Kazakevics, az ismert szovjet író.

Kazakevics, ukrán tanító gyermeke, a háború előtt egy távol-keleti építkezésen dolgozott, majd kolhozelnök volt, később egy komzomolújság munkatársa. A Nagy Honvédó Háború idején önkéntesként ment a frontra, s sorkatonából lett felderítő-parancsnok. Részt vett sok felderítői műveletben, majd Berlin ostromában is. Négyyszer is megsebesült. A felderítőkről szóló elbeszélése A csillag címmel, majd Magyarországon is ismert regénye, a Tavasz az Oderán, népszerűvé tették Kazakevicsot a szovjet és a külföldi olvasók körében is.

KÉT SZOVJET ÍRÓ BUDAPESTEN

A. Kuznyecov és Cs. Ajtmatov, Budapestben tartózkodó szovjet írók a Lenin körúti Európa könyvesboltban találkoznak olvasóikkal és dedikálták magyarul megjelent műveiket, „A legenda folytatása”, illetőleg „Dzsamla szerelme” című regényeket. Képünkön: a könyvesbolt, dolgozója virággal köszönti a két író.

ÚJ MAGYAR FILM:

A tiszta ragyogás: Sarkadi Imre „ELVESZETT PARADICSOM”-a a színpadon. A kioltott fény: ugyan az a film.

Alapvető hasonlatosságok persze vannak. A konfliktus megegyezik. Zoltán, a kiváló képegység, jól kereső, a nőktől is dédelgetett fiatal agysebész az egyik rossz izű szerelmi kapcsolata következtében tiltott műtetre vállalkozik. A szerencsétlen asszony meghal, és Zoltánnak mindössze három napja marad, amíg bűnösségét ki derítik és az ügyesség kiadja elene a vádindítványt. Apjához látogat, vagy inkább menekül, az idős nyugdíjas, de még mindig nagy kedvvel és haszonnal tevékenykedő, kísérletező tudós tanárhoz. Zoltán életfelfogása megszűnt távolodott az apjától, minden nemes buzgalomát, hivatászeretét is, megfertőzte az önzés. De az apa jellem és ideálok tekintetében nemcsak éles ellentét a fiúnak, úgyhogy már pusztán létezésével is perbe fogja Zoltán lelkiismeretét, hanem egyre inkább példa és buzdítás is, hogy a megérett fiú számára van még új jövő.

A megtisztulás legszebb ígértét azonban Mira jeleníti, és éppen az apa házának vendégeskedő Erdélyi rokonlány, s a fájdalmaságában is felemelő szerelem, amely két nap alatt szépség-

gel és értelemmel kezd körülöttük mindent bevilágítani. Megrendítő a jalkiáltás a színpadon, mely lábra hazatávozása után az apja lába elé hulló Zoltánból előtör: „Ezért a lányért élni tudtam volna.” S ez a színpadi láma csak-ugyan olyan tiszta lény, akiért érdemes élni, s még a pokollal is megküzdeni.

Az elveszett paradicsom kettős értelmű jelkép a színpadi változatban. Zoltán elvesztett egy vélt paradicsomot, a jólétnek és a felszínes, könnyű örömeinek feltételeit; ebből az édenből pusztító kárhozát zúdult Zoltánra. A másikat, az igazit, az eddigi életével elvesztegetett paradicsomot Mira lebbenti fel előtt. És így lesz ez a késői találkozás a tragikus sorsforduló nem csupán ráeszmélés az elveszett paradicsomra, hanem reményt adó rálatálás is az elnyerhetőre, az újra, elérhetőre.

S mi maradt ebből a filmben? Rátalálás helyett tévelygés. Holott Zoltán és Mira viszonyában a film is az egymásra várás és az újkezdés fogadalmáig jut el. De nem lehet hinni ennek a szövetségnek, mert a két ember filmbeli karaktere és cselekedetei ellentmondanak az új életre tett minden fogadkozásnak. A megdölgötlan hőbortok és halálos szeszélyek hozzájuk közelebb állanak.

MAKK KÁROLY rendező szándéka az lehetett, hogy mélyebbre vágja a tragédiát, s a halálközelség hideg szelét borzongatóan éreztesse. Így lett hidegebb, keserűbb, fájdalmasabb ez a világ, semhogy a szeretet fénye és melege átörhette rajta. Nem a téli táj, a befagyott Balaton, a kopár fák tesszik, mindez voltaképp nagyon is érdekesen, modernül érvényesül SZÉCSENYI FERENC olykor féltelmesen szép fényképezésében. Nem ő a hibás, hogy a szépen és érdekesen fényképezett képek is üresnek hatnak, szinte kihalt belőlük minden, amiért élni csakugyan érdemes. Értjük, hogy Makk eljegyzte magát egy más jellegű koncepcióval, egy végtelensebb és marcangolóbb hangulattal, s ezt olyan meghökkenítő, nemelykor izgalmas szuggesztivitással kényszeríti ránk, hogy akár a magyar filmművészet vívmányaként is ünnepelethetnénk, ha igaz gondolatot szolgáltatna, s a műeredeti szándékát, hogy a tiszta élet lehetőségét hirdesse — nem fordította volna visszajára.

Valójában három névből áll a színpad: PÁGER főbetűt szerepet kapott, PÁLOS és TÜRÖCSIK, pedig inkább fegyelmezetten és türekvően, mint benne élőben követték szerepük utasításait.

Zoltán és Mira (Pálos György és Töröcsik Mari)

KEVÉS MEGLEPETÉS, KEVÉS GÓL

a labdarúgó NB I. kilencedik fordulójában

A kilencedik fordulóban tulajdonképpen nem volt meglepetés. A Honvéd—Vasas rangadó nagy küzdelmet hozott és a játék képének megfelelően döntetlenül végződött. Az Ú. Dózsa—MTK eredménye csak azért nem lett meglepetés, mert a kék-fehérek egy szerencsétlen sérülés miatt már a második percben elvesztették kapusukat, s így nem tudtak egyenlő fegyverekkel küzdeni a kétségtelenül

feljavult lila-fehérekkel szemben. A többi mérkőzésen általában nagyon kevés gól esett, a csatárok ismét hadilában álltak a góllövésel. Ezúttal öt ötfogat nem tudott egyszer sem betalálni az ellenfél hálójába, de akik győztek, azok is nagyon kevés góllal jutottak a két pont birtokába. Némi meglepetést talán a Ferencváros Dorogon elért győzelme jelent. A zöld-fehér csapat javuló formát mutatott és főleg taktikailag nőtt ellenfele fölé.

Bp. Honvéd—Vasas 1:1 (1:0)

A lendületes játékkal induló mérkőzésen az első helyzetet Machos kiugrása jelentette, Percsi azonban hazapöccentette előle a labdát. Feltűnt, hogy a Honvéd-védők lestatikája a Vasas-csatároknál rendre „bejött”.

A 19. percben, 35 m-re Szentmihályi kapujától, Berendről pattant Kisuczki elé a labda. Az új Honvéd-csatár szabadon állt, az eléje pattant labdával kapura húzódott,

könnyedén kicslezte Szentmihályit, aztán a kapuba sétált a labdával, 1:0.

Szünet után Kotász megérült és egy ideig tíz emberrel játszott a piros-fehér csapat. A 7. percben, amikor Kotász visszajött, viszont azért csökként a létszáma, mert az Ihász után rúgó Marosit a játékvezető kiállította. A 17. percben, újabb Vasas-támadás végén, a jobboldalra kioldódott Machos lött. Az előrevetődő Takácsról ki-pattant a labda, de újra Machos elé és a középcsatár közelről,

igen éles szögből megszerezte csapata egyenlítő gólját, 1:1.

Az eredmény igazságos, a Honvéd lelkesebben játszott, bár a Vasasnak több gólhelyzete akadt.

Újpesti Dózsa—MTK 5:0 (4:0)

A mérkőzés sorsa már a 2. percben eldőlt. Egy Dózsa-támadás után Lanczkor a földön vette birtokába a labdát, Danszky nem vette észre, és fejberúgta saját kapusát. Először Kuti állt a kék-fehérek kapujába, de amikor a 14. percben Bene gyenge, kapu közepébe tartó lövése mellett a hálóba került (1:0), Kuti helyett Bödör lett az alkalmi kapus.

A mérkőzés macskaegyharcra vált. A lila-fehérek sorra vezették támadásaikat. A 22. percben Lenkei talált a balsarokba, 2:0. A 34. percben Káposzta előretört és jobbsarokba tartó lövést Bödör elnézte, 3:0.

Két perc múlva Göröcs átadásából Bene rúgott újabb gólt, 4:0.

A szünet után megváltozott a játék képe. A tíz emberrel, kapus nélkül játszó MTK irányította a mérkőzést. Az első percben Szimcsák telibe talált a balkapufát. A 10. percben gyors Dózsa-támadás után Kúharszki—Göröcs—Lenkei volt a labda útja, és az újpestiek jobbszélsője 14 méterről a rosszul vetődő Bödör mellett a hálóba talált, 5:0.

Ferencváros—Dorog 1:0 (1:0)

A Ferencváros kezdett, de mindjárt a hazaiak előtt nyílt gólszerzési lehetőség. Ezután a zöld-fehérek átvették a játék irányítását, azonban csatársora nem tudott kibontakozni. A játék igen alacsony színvonalon folyt. Az első szép akciót a 16. percben Fenyvesi vezette. A válogatott balszélső beadását Varga hajszállal fejezte le. A 28. percben a Ferencváros 25 méterre a dorogi kaputól szabadrúgáshoz jutott. Novák nagy erejű lövése nyomán a labda

a rosszul helyezkedő Ilku kezéről felpattant és a léce alá vágódott, 1:0. A gólra heves támadásokkal

AZ NB I. ÁLLÁSA

1. Ú. Dózsa	9	4	5	—	21:10	13
2. Szeged	9	6	1	2	10:9	13
3. Bp. Honvéd	8	4	3	1	23:12	11
4. Dorog	9	4	2	3	17:12	10
5. Győr	9	4	2	3	12:12	10
6. MTK	9	4	3	2	11:14	10
7. Vasas	9	3	3	3	12:10	9
8. FTC	9	3	3	3	13:12	9
9. Salgótarján	9	3	2	4	10:13	8
10. Komló	9	1	5	3	11:14	7
11. Debrecen	8	1	5	2	8:12	7
12. Tatabánya	7	2	2	3	10:7	6
13. Pécs	9	1	4	4	4:12	6
14. Szombathely	9	1	1	7	6:19	3

választottak a hazaiak, de a vendégek védelme, Ormai vezetésével, rendre hátrított.

Győr—Komló 1:0 (1:0)

A hazai csapat már a 4. percben megszerezte a vezetést, Morvai szögletből ívelte a kapu elé a labdát, Póvázsai lefejelte

és Adrigán közelről a hálóba lötte, 1:0.

Továbbra is győri támadások következtek, majd a két 16-os között vándorolt a labda anél-

Polyvás (jobbról), a szegedi csatársor nagy „keverője” ezúttal Beck ellenében igyekszik „bűvölni” a labdát. Szegedi EAC—Debreceni VSC 2:0.

kül, hogy gólszerzésnek akár csak a reménye is felcsillant volna. Csak Orosz nagy lövése okozott gondot Barnának.

Szünet után a győriek nyomasztó fölénybe kerültek és a gólhelyzetek egész sorozatát hagyták ki.

Salgótarján—Szombathely 1:0 (1:0)

A hazaiak szél ellen kezdtek a játékot és mindjárt az első percben gólt értek el. Krajcsi mesterien tette lyukra Tetnovszkyt,

s a jobbszélső 8 méterről a jobb felső sarokba bombázott, 1:0.

Továbbra is a Salgótarján maradt támadásban, Szarkának először Oláh, majd Mencia elő lövést kellett védenie. A szombathelyiek a 13. percben vezették az első támadást, de Iszak mintegy 10 méterről, nagy helyzetből, a kapu fölé lött.

Szünet után nyugodtabb légkörben folyt a játék. Gerencsér fejesét Varga a gólvonalról mentette, az ellentámadás során Molnár II. Földi elé játszott, a jobbösszekötő azonban fölé lött. Feljött a Szombathely, néhány gyors támadást vezetett. Aztán mintegy negyedórás hazai fölény következett, de a salgótarjáni csatárok kényelmeskedtek.

Tatabánya—Pécs 1:1 (1:1)

A mérkőzés elején a pécsiek támadtak többet, a tatabányai próbálkozások azon-

ban veszélyesebbek voltak. A 30. percben Török szöglete után Vajda balsarokba tartó labdáját Szepesi a gólvonalról fejezte vissza. Az ellentámadás során Csupák lyukat rúgott, Szovják egyedül törhetett kapura, Danka merészen kivetődött a csatár lába elé. A 37. percben Kazinczy-nál volt a labda a 16-oson belül, Kocsis elhúzta a csatár lábát és a játékvezető 11-est ítélt.

A büntetőt Lahos a jobbsarokba helyezte, 1:0.

Az utolsó percben egyenlített a Pécs. Török szögletet ívelt a kapu elé és Molnár olyan szerencsétlenül fejezte a labdát,

hogy az Geleim átszálltva a kapuba hullt, 1:1.

A második félidőben élénkebb volt az iram és izgalmasabb a játék.

Szeged—Debrecen 2:0 (0:0)

Már a játék elején kitűnt, hogy a csapatok inkább a védekezésre fektetik a nagyobb

Chilei fedezetpár és a chilei csatársor a jugoszlávok ellen

A hét végén ismét válogatott mérkőzést játszanak labdarúgók. Ezúttal a jugoszlávokkal találkoznak négy fronton. Az A és az ifjúsági válogatott a Népstadionban, a B és az utánpótlás pedig Jugoszláviában szerepel.

A Népstadion kettős mérkőzését végignézte Baróti Lajos szövetségi kapitány, és a következőket mondotta:

— Az Ú. Dózsa—MTK mérkőzés teljesen irreális volt. Kapuselőnyt nem adhat egy csapat sem. Ezen a találkozón a válogatottaktól sem láttam sokat. A Bp. Honvéd—Vasas találkozó igen változatos összecsapást hozott. A válogatott csapat összehállítása előtt az edzőkkel akarok beszélni. A tervem az — ha a sérülések és egyéb körülmények engedik — hogy a fedezetpár és a csatársor a Chileben legjobbször szerepelt lesz: Solymosi, Sipos — Rákosi, Göröcs, Albert, Tichy, Fenyvesi dr. A védelemben Mátrai és Mészöly helye biztos, a balhátvéd Sóvári lehet, míg a kapus Szentmihályi.

Kitűnő versenyek a balatoni flotta-bajnokságon

A balatoni flottabajnokság III. futamai vasárnap délelőtt kerültek sorra Balatonalmádiban, 3–4 erős-ségű északi szélben. A verseny előtt óriási vihar söpört végig a Balatonon, a rajtra azonban már kisültött a nap és kitűnő időben kerültek sorra a harmadik futam küzdelmei.

A Tolnay, Sipon-pár két első és egy második helyet biztosított magának, a végső győzelmet a csillaghajó osztályban. A repülő hollandi hajóosztályban a Galambos, Dominek-pár szintén két első és egy második hellyel szerezte meg a győzelmet. Fináczy az utolsó futamban nagyszerű verseny-zéssel harcolta ki elsőségét, a finn dinghik között.

A Diósgyőr pontot vesztett Nyiregyháza

Az NB II. 10. fordulójának részletes eredményel és a bajnoki táblázatok:

NYUGATI CSOPORT

Csepel—BVSC	5:0
K. Lombik—Kaposvár	2:0
Z-egerszegi TE—Bp. Spart.	3:2
EVTK—PVSK	2:0
Sz.-fehérvár—Mosonmagy.	1:0
Oroszlány—Szálitók	1:0
Dunaújváros—Budafok	3:1
Cs. Autó—Győri MÁV	3:1

1. Csepel	10	8	1	1	18:4	17
2. S.-fehérvár	10	7	2	1	22:5	16
3. Szálitók	10	6	1	3	16:9	13
4. Dunaújváros	10	5	3	2	22:13	13
5. BVSC	10	5	2	3	15:18	12
6. Oroszlány	10	3	5	2	18:15	11
7. EVTK	10	3	4	3	12:10	10
8. Győri MÁV	10	3	4	3	12:13	10
9. ZTE	10	4	2	4	17:19	10
10. Mosonmagy.	10	2	4	4	13:14	8
11. B. Spartacus	10	3	2	5	11:15	8
12. Pécsi VSK	10	3	2	5	9:14	8
13. Budafok	10	3	2	5	7:12	8
14. Cs. Autó	10	3	1	6	12:17	7
15. K. Lombik	10	3	1	6	9:18	7
16. Kaposvár	10	2	2	6	6:23	2

KELETI CSOPORT

Egyetértés—Bp. Előre	1:0
Ganz-MÁVAG—Bp. Spartacus	1:1
Borsodi B.—Láng	2:0
Nyiregyháza—Diósgyőr	1:1
Kecskemét—Salg. Kohász	2:1
Szegedi VSE—DEAC	3:1
Szolnok—Eger	2:1
Miskolc—Ózd	0:0
1. Diósgyőr	10 7 3 — 17: 5 17
2. Miskolc	10 6 3 1 16: 6 15
3. Ózd	10 6 2 2 16: 7 14
4. Szolnok	10 6 1 3 13: 9 13
5. Láng	10 5 3 2 17: 12 13
6. Nyiregyháza	10 4 5 1 15: 13 13
7. SZVSE	10 5 3 2 17: 16 13
8. G. MÁVAG	10 — 2 4 20: 16 10
9. Egyetértés	10 4 2 4 12: 11 10
10. Borsodi B.	10 5 — 5 10: 15 10
11. Kecskemét	10 3 3 4 13: 11 9
12. SKSE	10 2 2 6 9: 16 6
12. DEAC	10 2 2 6 8: 15 6
14. Eger	10 1 2 7 9: 16 4
15. Ep. Spartacus	10 1 2 7 10: 21 4
16. Bp. Előre	10 1 1 8 9: 22 3

BRUMEL OLASZ KITÜNTETÉSE

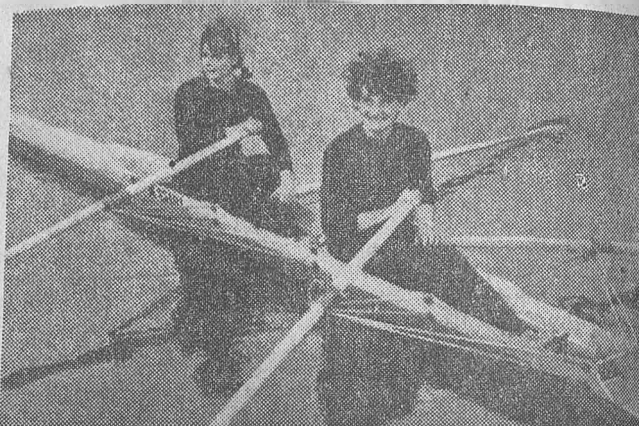
(Moszkvában, a Luznyiki-stadionban, a Testnevelési Főiskola atlétikai versenyén elindult Valerij Brumel, a magasugrás Európa-bajnoka és világbajnok-tartója is. A 216 cm-es magasságot elsőre, a 221 cm-es magasságot harmadikra ugrotta át. Innen 227 cm magasra került a léce, s Brumel ezt a magasságot elsőre ugrotta át. A 80 000-es tömeg óriási ünneplésben részesítette a kiváló sportolót, az új világrekordot.)

Pertuzió, Genova polgármestere közölte az Olaszországban tartózkodó SZKP-küldöttséggel, hogy a városi tanács döntése értelmében Valerij Brumelnek adomá-

nyozták a város nemzetközi díját, a „Columbus arany karavellát”.

— Az önök sportolója — mondta Pertuzió — lenyűgözött bennünket eredményeivel.

Nagyszerű küzdelmekkel fejeződött be az országos evezős bajnokság

Fekete Mária (jobbra) a női egyes után második országos bajnokságot is megnyerte a kétpárevezőben — Szappanos Zsuzsival.

Szép időben, sima vízen került megrendezésre a háromnapos országos evezős-bajnokság, amely kései időpontban történt megrendezése ellenére is sikerültnek mondható. A 347 résztvevő között, fővárosi egyesületek versenyzői mellett, itt voltak a vidékiek is. Szegedről, Győrből, Vácra és Bajáról. Ez az „ott voltak” vonatkozik a helyezésekre is hiszen a váciak két 3. helyet, a győriek pedig egy bajnokságot és két 2. helyet harcoltak ki a versenyen.

A versenyen kiemelkedő teljesítményt nyújtott Fekete Mária, a Vasas 18 éves versenyzője, aki vasárnap délután a harmadik bajnokságot nyerte a női négy-párevezősben. Ezzel az ideji bajnokságainak számát hatra növelte. Vasárnap délután egyébként női négy-párevezősök 1000 m-es versenyével folytatódott a többnapos versenysorozat. Ebben a számban a Vasas versenyzői három hajóhosszal könnyedén nyertek az Acélöntők és a VM Csemege előtt. A vegyespárosban 1000 m-en a Hajóvíz csapata győzött az Acélöntők és az Erőmű előtt.

További eredmények: férfi négy-párevezős, 2000 m 1. FTC, 2. Bp. Honvéd, 3. VM Csemege. Női négy-párevezős, 2000 m 1. Vasas, 2. VM Csemege. A Vasas női egyes egy hajóhosszal győzött a harmadik bajnokságot nyerte a női négy-párevezősben. Ezzel az ideji bajnokságainak számát hatra növelte. Vasárnap délután egyébként női négy-párevezősök 1000 m-es versenyével folytatódott a többnapos versenysorozat. Ebben a számban a Vasas versenyzői három hajóhosszal könnyedén nyertek az Acélöntők és a VM Csemege előtt. A vegyespárosban 1000 m-en a Hajóvíz csapata győzött az Acélöntők és az Erőmű előtt.

Megyerdi és az Ú. Dózsa csapata a kerékpáros Budapest hegyibajnok

A kerékpáros országúti világbajnokság 9. helyezette a favorit. Már a verseny előtt biztosra vették, hogy Megyerdi, ha balszerencse nem jön közbe, a Budapest kerékpáros hegyibajnokságot ötödikször sem lehet elvenni. Balszerencse pedig nem jött közbe.

Azonban többen abban reménykedtek, hogy a sorsolás szerénye folytán az első futamban került nyolc Dózsa-versenyző közül — váltott vezetéssel — az egyik jó időt futtat. A többszörös válogatott, Török Győző a rajt után rö-

tőn az élre állt, és végig vezetve, nyerte az első futamot. A többi lila-fehér versenyző nem sok segítséget nyújtott Töröknek, így a győztes ideje mindössze öt másodperccel volt jobb, mint az ifjúsági bajnok, Takács.

A második futamban rajtolt Megyerdi is hasonló versenyt vívott. Rögtön életört és csak egyetlen ellenfelével, az idővel vívott küzdelmet. A másodiknak befutó Aranyai előtt, csaknem két perccel előbb ért a célba.

Visszavágtak fiatal öklözőink a tavalyi vereségért

Magyar utánpótlás válogatott—román utánpótlás válogatott 12:8

A Sportsarnokban, mintegy 1800 néző előtt rendezték meg szombaton este a magyar—román utánpótlás-válogatott mérkőzést, amelyen, meglepetésre, magyar győzelem született. A papírforma szerint esélyesnek látszó román együttes ezúttal kissé elbizakodottan lépett a szorítóba, egy-két versenyzője elmaradt szokott formájától, s így a nagyszerű küzdőképességű magyar együttesnek sikerült visszavágnia a tavalyi elszenvedett 16:4 arányú vereségért. A találkozó nem hozott túlságosan izgalmas vetélkedést, mert a magyar öklözők azonnal megszerezték a vezetést, és ezt végig tartani tudták.

Légsúly: Cserge F. pontozással győzött Ciuca ellen.
Harmatsúly: Ackermann pontozással győzött Crudu ellen.

Cserge (balról) csak a hajrában bizonyult jobbnak Culca ellen. Magyarországi utánpótlás—Román utánpótlás 12:8.

Pehelysúly: Simon Gy. pvsz. Angheltől.
Könnyűsúly: Hajnal ellen Petrescut a II. menetben, sérülés miatt leléptettek.
Kisváltósúly: Gáli pontozással győzött Dumitrescu ellen.
Váltósúly: Holló II. pvsz. Anton-tól.
Nagyváltósúly: Szabó F. pvsz. Löwttől.
Középsúly: Bitter p. gy. Menezel ellen.
Félnehézsúly: Benigni p. gy. Larnovic ellen.
Nehézsúly: Kósa pvsz. Gheorghiontól.

Heti HÍRADÓ

(SAJTOSZEMLE)

Szerkesztő:

a szerkesztő bizottság

Kiadja:

a Belügyminisztérium Bv.

Országos Parancsnoksága

Budapest VII., Lendvay utca

14—16

Szklra Lapnyomda